LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. BALANDŽIO 12 D. NUTARIMO NR. 519 „DĖL VALSTYBINIO STRATEGINIO ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2007 m. spalio 31 d. Nr. 1224
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimą Nr. 519 „Dėl valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2003, Nr. 14-584; 2004, Nr. 18-546, Nr. 81-2898, Nr. 148-5363; 2005, Nr. 36-1180; 2006, Nr. 4-104, Nr. 5-145) ir išdėstyti jį nauja redakcija:

„**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ**

N U T A R I M A S
DĖL VALSTYBINIO STRATEGINIO ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO PATVIRTINIMO

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) 26 straipsnio 3 dalimi ir įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006–2008 metų programos įgyvendinimo priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. 1020 (Žin., 2006, Nr. 112-4273), 523 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Valstybinį strateginį atliekų tvarkymo planą (pridedama).“

MINISTRAS PIRMININKAS GEDIMINAS KIRKILAS

APLINKOS MINISTRAS ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2007 m. spalio 31 d. nutarimo Nr. 1224
redakcija)

VALSTYBINIS STRATEGINIS ATLIEKŲ TVARKYMO PLANAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano (toliau vadinama – šis Planas) tikslas – atsižvelgiant į esamą atliekų tvarkymo būklę ir vadovaujantis Europos Sąjungos atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais, Valstybės ilgalaikės raidos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187 (Žin., 2002, Nr. 113-5029), Nacionaline darnaus vystymosi strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr. 89-4029), Europos Bendrijų Komisijos komunikatu „Tausesnis išteklių naudojimas: teminė atliekų prevencijos ir perdirbimo strategija“, pateikti esamos atliekų tvarkymo būklės ir SSGG (stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių) analizę, nustatyti atliekų tvarkymo prioritetus ir principus, strateginius tikslus, tikslus ir uždavinius, šio Plano įgyvendinimo priemones (1 priedas), aprašyti atliekų tvarkymo sistemą, nustatyti atliekų tvarkymo užduotis, numatyti šio Plano įgyvendinimo ir atskaitomybės mechanizmą. Šis Planas bus vykdomas 2007–2013 metais.

2. Pastaraisiais metais atliekų tvarkymui Lietuvoje skiriama daug dėmesio, sparčiai plėtojamas atliekų surinkimas, perdirbimas ir šalinimas. Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą skatino Europos Sąjungos finansinė parama, gamintojų ir importuotojų atsakomybės už atliekų tvarkymą nustatymas. Tačiau Lietuvos darnaus vystymosi prioritetai – gamtos išteklių naudojimo efektyvumo didinimas, atliekų mažinimas, racionalus tvarkymas ir pakartotinis naudojimas – vis dar svarbūs ir bus įgyvendinami toliau pagal šį Planą.

3. Šis Planas apima visų atliekų tvarkymą (išskyrus dujų išmetimus į atmosferą, radioaktyviąsias atliekas, atliekas, susidarančias žvalgant, išgaunant, apdorojant ir saugant mineralinius išteklius, atliekas iš veikiančių karjerų, kritusius gyvūnus ir žemės ūkio atliekas (srutas ir kitas natūralias nepavojingas medžiagas, naudojamas žemės ūkyje), nuotekas, išskyrus skystas atliekas, ir netinkamas naudoti sprogstamąsias medžiagas).

4. Šiame Plane numatyti veiksmai ir priemonės, taip pat nustatytos užduotys, kuriuos turi įgyvendinti valstybės institucijos, savivaldybės, gamintojai ir importuotojai, atliekų tvarkytojai. Kad šio Plano tikslai būtų pasiekti, prie atliekų tvarkymo kuo aktyviau turi prisidėti visuomenė.

5. Valstybės institucijų ir savivaldybių funkcijos atliekų tvarkymo srityje nustatytos Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016), Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme (Žin., 1994, Nr. 55-1049; 2000, Nr. 91-2832) ir kituose teisės aktuose.

6. Diegiant komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, rengiami regioniniai ir savivaldybių atliekų tvarkymo planai, kuriuose turi būti numatytos priemonės, užtikrinančios šiame Plane nustatytų užduočių vykdymą.

7. Aplinkos ministerija ir kitos institucijos pagal kompetenciją nustato techninius atliekų tvarkymo reikalavimus (2 priedas).

8. Šis Planas skirtas Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų 3 priede, įgyvendinimui užtikrinti.

9. Šiame Plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatyme (Žin., 2001, Nr. 85-2968), Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatyme (Žin., 1999, Nr. 47-1469; 2002, Nr. 13-474) ir kituose atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. ESAMOS ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS ANALIZĖ

10. Atliekų apskaitos duomenimis, 2006 metais Lietuvoje susidarė apie 5,7 mln. tonų atliekų.

11. Lietuvoje 2006 metais susidarė 112 tūkst. tonų pavojingų atliekų. Įskaitant per daugelį metų įmonėse sukauptų pavojingų atliekų likučius, 2006 metais iš viso sutvarkyta 102 tūkst. tonų pavojingų atliekų.

12. Pramonės sektoriuje 2006 metais susidarė apie 4,4 mln. tonų atliekų, iš kurių apie 111 tūkst. tonų – pavojingos atliekos.

13. Augant ekonomikai ir vartojimui, komunalinių atliekų Lietuvoje gausėja. 2006 metais susidarė apie 1,3 mln. tonų komunalinių atliekų, arba 392 kilogramai vienam gyventojui. Prie komunalinių atliekų priskiriamos ne tik buityje susidarančios atliekos, bet ir į jas savo pobūdžiu ar sudėtimi ir kiekiu panašios atliekos, susidarančios įmonėse, įstaigose ir organizacijose. Sąvartynuose 2006 metais pašalinta 86 procentai surinktų komunalinių atliekų.

14. Atliekų apskaitos duomenimis, 2006 metais susidarė 817 tūkst. tonų statybinių atliekų, 284 tūkst. tonų pakuočių atliekų, 600 tonų nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių, 10 tūkst. tonų automobiliams skirtų bei pramoninių baterijų ir akumuliatorių, 1,4 tūkst. tonų medicininių atliekų, iš jų 35 tonos farmacinių atliekų. Ekspertų vertinimais, Lietuvoje per metus susidaro apie 22 tūkst. tonų elektros ir elektroninės įrangos, 20 tūkst. tonų padangų, 25 tūkst. tonų eksploatuoti netinkamų transporto priemonių, apie 12 tūkst. tonų alyvų atliekų.

15. Apibendrintais atliktų tyrimų duomenimis, 2006 metais biologiškai skaidžios atliekos sudarė 42 procentus visų komunalinių atliekų, t. y. apie 598 tūkst. tonų. Pramonėje per metus susidaro daugiau kaip 700 tūkst. tonų biologiškai skaidžių atliekų, iš jų apie 60 tūkst. tonų – mėsos ir žuvų perdirbimo pramonės šalutiniai gyvūniniai produktai, apie 320 tūkst. tonų – cukraus pramonės atliekos, apie 170 tūkst. tonų – alkoholinių gėrimų gamybos atliekos.

16. Šiuo metu Lietuvoje apie 800 sąvartynų (iš jų eksploatuojama apie 300), neatitinkančių aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų. Visi šie sąvartynai privalės būti uždaryti, kad nekeltų pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai.

17. Siekiant sukurti efektyviai veikiančią komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kuriama 10 regioninių atliekų tvarkymo sistemų, kurių diegimas ir plėtojimas iš dalies finansuojamas Europos Sąjungos Sanglaudos fondo, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių įkurtos įmonės (regioninio atliekų tvarkymo centro) paskolos lėšomis. Šiuo metu įgyvendinami Alytaus, Šiaulių, Tauragės, Klaipėdos, Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Marijampolės, Telšių ir Utenos regionų atliekų tvarkymo sistemų sukūrimo investiciniai projektai.

18. Pavojingas atliekas Lietuvoje tvarko licencijuotos pavojingų atliekų tvarkymo įmonės. 2007 metų pradžioje buvo apie 280 tokių įmonių.

19. Kuriama efektyvi pavojingų atliekų tvarkymo sistema – įrengtos 4 regioninės pavojingų atliekų tvarkymo aikštelės (Alytuje, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Vilniuje), kurias eksploatuoja valstybės kontroliuojama pavojingų atliekų tvarkymo įmonė. Šios įmonės pajėgumų pakanka pavojingoms atliekoms laikinai saugoti ir paruošti tvarkyti. Veikia nafta ir jos produktais užteršto grunto, dumblo ir vandens valymo sistema. Iki 2010 metų numatoma įrengti pavojingų atliekų deginimo įrenginį ir pavojingų atliekų sąvartyną.

20. Įgyvendinus Pesticidų atliekų tvarkymo Lietuvos Respublikoje 2002–2005 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 5 d. nutarimu Nr. 310 (Žin., 2002, Nr. 26-920), išspręsta iš praeities paveldėtų savivaldybių sandėliuose buvusių pesticidų atliekų problema. Per ketverius metus iš 40 savivaldybių 117 sandėlių į Vokietiją išgabenta ir ten nukenksminta 3,2 tūkst. tonų šių atliekų.

21. Įgyvendinant Pesticidų atliekų saugojimo vietų ir šiomis atliekomis užterštų teritorijų 2007–2013 metų tvarkymo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. balandžio 4 d. nutarimu Nr. 350 (Žin., 2007, Nr. 43-1641), atliekami parengiamieji buvusių pesticidų saugojimo vietų, kurių Lietuvoje daugiau kaip 1000, tvarkymo darbai.

22. Vykdomas Europos Sąjungos Sanglaudos fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamas praeities taršos sutvarkymo projektas, siekiant sutvarkyti pesticidų gaisravietes, taip pat surinkti ir sutvarkyti bankrutavusiose įmonėse sukauptas pavojingas atliekas.

23. Atliekas tvarkančios (taip pat šalinančios) įmonės registruojamos Atliekas tvarkančių įmonių registre. Nuoroda į šį registrą ir regioninių nepavojingų atliekų sąvartynų sąrašas pateikti 4 priede.

III. SSGG (STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ, GRĖSMIŲ) ANALIZĖ

Stiprybės

24. Sukurta atliekų tvarkymo teisinė bazė. Europos Sąjungos atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nuostatos laiku perkeliamos į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę.

25. Visų miestų, daugelio miestelių ir didesnių kaimų komunalinės atliekos surenkamos centralizuotai, plėtojama šių atliekų surinkimo infrastruktūra.

26. Vyksta komunalinių atliekų tvarkymo valdymo reforma – sukurti regioninių atliekų tvarkymo sistemų pagrindai (įkurta dešimt regioninių atliekų tvarkymo centrų, pradėti statyti regioniniai nepavojingų atliekų sąvartynai, kita regioninė atliekų tvarkymo infrastruktūra (didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės, „žaliųjų atliekų“ kompostavimo aikštelės, perkrovimo stotys ir kita), nustatoma regioninė atliekų tvarkymo kainodara).

27. Numatytas ir jau naudojamas Europos Sąjungos Sanglaudos fondo dalinis finansavimas moderniai nepavojingų atliekų tvarkymo infrastruktūrai sukurti, aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkantiems sąvartynams uždaryti. Įgyvendinamuose Europos Sąjungos Sanglaudos fondo lėšomis iš dalies finansuojamuose regioninių atliekų tvarkymo sistemų sukūrimo projektuose numatyta techninė pagalba, kai stiprinami savivaldos ir savivaldybių įmonių – regioninių atliekų tvarkymo centrų – gebėjimai.

28. Komunalinių atliekų tvarkymo sektoriuje sudarytos konkurencinės veiklos sąlygos.

29. Mokesčio už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekomis įvedimas sukūrė papildomą šių atliekų surinkimo, perdirbimo ir naudojimo finansavimo šaltinį, paskatino šių atliekų tvarkytojus kurti naujus atliekų tvarkymo pajėgumus.

30. Sudarytos sąlygos pagal gamintojų ir importuotojų atsakomybės principą (toliau vadinama – gamintojo atsakomybės principas) tvarkyti apmokestinamųjų gaminių (padangų, baterijų, akumuliatorių, vidaus degimo variklių degalų ar tepalų filtrų, vidaus degimo variklių įsiurbimo oro filtrų, automobilių hidraulinių (tepalinių) amortizatorių), pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, alyvų atliekas ir eksploatuoti netinkamas transporto priemones. Sukurtos ir licencijuotos pirmosios gamintojų ir importuotojų organizacijos.

31. Kiekvienais metais vis daugiau surenkama ir sutvarkoma eksploatuoti netinkamų transporto priemonių, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, auga šių atliekų tvarkymo pajėgumai.

32. Dėl efektyvaus eksploatuoti netinkamų transporto priemonių dalių, jų komponentų naudojimo ir perdirbimo tik 3 procentai bendro svorio eksploatuoti netinkamų transporto priemonių, patekusių į eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo sistemą, šalinama sąvartynuose.

33. Plečiamas pavojingų atliekų surinkimas ir perdirbimas. Kuriama pavojingų atliekų tvarkymo sistema. Skirtos Europos Sąjungos Sanglaudos fondo lėšos pavojingų atliekų šalinimo infrastruktūrai sukurti (pavojingų atliekų deginimo įrenginiui ir pavojingų atliekų sąvartynui įrengti).

34. Sukurta pavojingų atliekų tvarkymo įmonių licencijavimo sistema ir nuolatinė pavojingų atliekų tvarkytojų kvalifikacijos tobulinimo sistema.

35. Sukurta pavojingų atliekų lydraščių sistema, padedanti užtikrinti pavojingų atliekų srautų judėjimo kontrolę.

36. Pradėta kurti regioninė komunalinių nuotekų valymo dumblo ir kitų biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo sistema.

Silpnybės

37. Atliekų prevencija – pagrindinis atliekų tvarkymo politikos tikslas, tačiau iki šiol padaryta pažanga įgyvendinant šį tikslą nepakankama.

38. Daugelio atliekų šalinimas sąvartynuose – vis dar pigiausias atliekų tvarkymo būdas.

39. Savivaldybėse trūksta kvalifikuotų darbuotojų ir lėšų efektyviam atliekų tvarkymo planavimui, komunalinių atliekų tvarkymo sistemų priežiūrai ir kontrolei užtikrinti. Daug savivaldybių neįdiegė priemonių atliekų tvarkymo užduotims vykdyti. Komunalinių atliekų tvarkymo plėtra miestuose ir kaimo vietovėse netolygi. Dažnos savivaldybės diegiama komunalinių atliekų tvarkymo sistema neužtikrina komunalinių atliekų rūšiavimo.

40. Neužtikrinamas atliekų ir gaminių apskaitos duomenų patikimumas ir teikimas laiku.

41. Visuomenė nepakankamai sąmoninga, nenoriai renka ir rūšiuoja atliekas.

42. Įgyvendindami apmokestinamųjų gaminių, pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, alyvų atliekų, eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo reikalavimus, nebendradarbiauja šių gaminių gamintojai ir importuotojai, todėl esama gamintojo atsakomybės principu pagrįstos šių atliekų tvarkymo sistemos veiklos nesklandumų.

43. Per mažai bendradarbiauja (arba visai nebendradarbiauja) savivaldybės ir gamintojai (importuotojai) ar jiems atstovaujančios gamintojų ir importuotojų licencijuotos organizacijos, tvarkydami komunalinių atliekų sraute esančias pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, apmokestinamųjų gaminių atliekas.

44. Nepakankamos teisinės ir administracinės priemonės produktų (pvz., komposto) gamybai iš atliekų skatinti.

45. Neužtikrintas reikiamas medicininių atliekų tvarkymo finansavimas sveikatos priežiūros įstaigose.

46. Valstybinės aplinkos apsaugos inspekcijos ir Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų darbuotojų per mažai, o jų kvalifikacija per menka atliekų tvarkymo kontrolei užtikrinti.

47. Ne visos apskritys ir savivaldybės skiria užtektinai dėmesio Europos Sąjungos finansuojamų atliekų tvarkymo projektų įgyvendinimui.

Galimybės

48. Plėtojamos regioninės atliekų tvarkymo sistemos, skatinamos privačios investicijos į šią veiklą leis gerinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybę.

49. Tobulinamas teisinis reglamentavimas, diegiamos ekonominės priemonės atliekų vengimui, jų dalių ar medžiagų pakartotiniam naudojimui, rūšiavimui, perdirbimui ir kitokiam naudojimui skatinti leis sukurti efektyvią atliekų tvarkymo sistemą.

50. Būtina stiprinti savivaldybių ir apskričių pajėgumus kurti regionines atliekų tvarkymo sistemas – ypač daug dėmesio skirti savivaldybių organizuojamų komunalinių atliekų tvarkymo sistemų ir savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse nustatytų reikalavimų priežiūrai ir kontrolei.

51. Platesniu mastu įdiegus komunalinių atliekų (visų pirma pakuočių atliekų) pirminį rūšiavimą, susidarys daug didesnės vietinių antrinių žaliavų perdirbimo galimybės, sumažės šalinamų sąvartynuose atliekų, galės būti įvykdytos pakuočių atliekų tvarkymo užduotys.

52. Lietuva gali dalyvauti įgyvendinant įvairias Europos Sąjungos finansuojamas programas ir gauti finansavimą atliekoms tvarkyti.

53. Uždarius aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus ir pradėjus eksploatuoti regioninius nepavojingų atliekų sąvartynus, atsiranda galimybė geriau kontroliuoti į sąvartynus priimamas atliekas, skatinti atliekų rūšiavimą ir perdirbimą ar kitokį naudojimą.

54. Dėl besiplečiančių antrinių žaliavų naudojimo rinkų pasaulyje galima geriau įgyvendinti gamintojo atsakomybės principą, nes Lietuvoje neperdirbamas atliekas bus galima išvežti (eksportuoti) naudoti į kitas valstybes.

55. Iškastinio kuro brangimas sudaro palankias ekonomines sąlygas energiją gaminti iš atliekų.

56. Skatinant įmones, įstaigas ir organizacijas diegti aplinkosaugos vadybos sistemas (pagal 2001 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 761/2001 dėl organizacijų savanoriško dalyvavimo Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemoje (EMAS) (OL *2004 m. specialusis leidimas*, 13 skyrius, 26 tomas, p. 270), aplinkos apsaugos vadybos sistemų standartą ISO 14001 ir kt.), užtikrinamas aplinkai ir žmonių sveikatai nekenksmingas atliekų tvarkymas ir prevencija.

57. Plėtojamas visuomenės aplinkosauginis švietimas ir informavimas skatins visuomenę aktyviau prisidėti prie atliekų tvarkymo.

58. Būtina stiprinti Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų, Valstybinės aplinkos apsaugos inspekcijos ir Aplinkos apsaugos agentūros pajėgumus, tobulinti atliekų apskaitą ir griežtinti atliekų kontrolę.

Grėsmės

59. Netinkamais būdais tvarkant atliekas ir dėl to prastėjant aplinkos kokybei, galimas neigiamas poveikis žmonių sveikatai.

60. Neišplėtus komunalinių atliekų rūšiavimo, bus sunku didinti atliekų naudojimą, o daug pavojingų buityje susidarančių atliekų ir toliau bus šalinama nepavojingų atliekų sąvartynuose.

61. Nesukūrusi efektyvios atliekų tvarkymo sistemos, Lietuva gali neįvykdyti Europos Sąjungos nustatytų atliekų tvarkymo užduočių.

62. Neužtikrinus visuotinės, geros kokybės ir vartotojui priimtinos viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos, gali didėti aplinkos teršimas atliekomis.

63. Savivaldybėms skiriant per mažai dėmesio komunalinių atliekų tvarkymui ir neužtikrinus tinkamos kontrolės, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kaina ir kokybė gali būti nepriimtinos vartotojui.

64. Atliekų tvarkymui neefektyviai taikant principą „teršėjas moka“, nebus sukurta veiksminga atliekų tvarkymo sistema.

IV. ATLIEKŲ TVARKYMO PRIORITETAI

65. Atliekų tvarkymo sistemos prioritetai:

65.1. atliekų prevencija;

65.2. gaminių pakartotinis naudojimas;

65.3. atliekų perdirbimas;

65.4. kitoks atliekų naudojimas;

65.5. atliekų šalinimas.

66. Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Atliekų prevencija

67. Atliekų prevencijos tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų.

68. Atliekų prevencija įgyvendinama šiais būdais:

68.1. vykdoma integruota produktų politika, skatinama švaresnė gamyba ir taikomos mažaatliekės technologijos, gamybai naudojama kuo mažiau kenksmingų medžiagų, gaminami ilgai naudojami ir lengvai perdirbami gaminiai, atliekami savanoriški aplinkos apsaugos auditai, diegiamos aplinkos apsaugos vadybos sistemos, produktų gamybai taikomas būvio ciklo principas;

68.2. rengiami ir įgyvendinami gamtos išteklių taupymo ir atliekų mažinimo planai, įgyvendinamos taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose numatytos priemonės;

68.3. reglamentuojama ir kontroliuojama medžiagų ir gaminių gamyba, importas, prekyba ir naudojimas;

68.4. taikomi Europos darnieji standartai dėl pakuočių gamybai taikomų pagrindinių reikalavimų;

68.5. visuomenė informuojama apie gaminių galimą pavojingumą ir poveikį aplinkai per visą būvio ciklą.

Gaminių pakartotinis naudojimas

69. Gaminių pakartotinio naudojimo tikslas – naudoti kuo daugiau visų gaminių, jų sudedamųjų dalių, medžiagų tam pačiam tikslui, kuriam jie sukurti.

70. Gaminių pakartotiniam naudojimui skatinti turi būti taikomos užstato sistemos, ekologinio projektavimo, kitos ekonominės ir administracinės priemonės.

Atliekų perdirbimas

71. Atliekų perdirbimo tikslas – naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip mažinti gamtinių ir kitų išteklių naudojimą.

72. Atliekų perdirbimas skatinamas šiais būdais:

72.1. atliekami žalieji pirkimai pagal Nacionalinę žaliųjų pirkimų įgyvendinimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 8 d. nutarimu Nr. 804 (Žin., 2007, Nr. 90-3573);

72.2. atliekos rūšiuojamos jų susidarymo vietose, diegiamos antrinių žaliavų atskiro surinkimo priemonės, mechaninis biologinis apdorojimas ir rūšiavimo linijos;

72.3. plečiami antrinių žaliavų perdirbimo pajėgumai ir produktų ar medžiagų, pagamintų iš antrinių žaliavų, rinkos;

72.4. diegiama gaminių ir medžiagų, gautų perdirbus atliekas, sertifikavimo sistema;

72.5. taikomos teisinės ir ekonominės priemonės, skatinančios atliekas perdirbti ar kitaip naudoti, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose;

72.6. taikomas gamintojo atsakomybės principas ir ekonominės priemonės: mokesčiai už aplinkos teršimą gaminių ir pakuočių atliekomis, administracinė atsakomybė, kitos įstatymų nustatytos priemonės;

72.7. visuomenei suteikiama žinių apie atliekų rūšiavimą ir jo svarbą, kuriama palanki jos nuomonė apie gaminių iš atliekų naudojimą.

Kitoks atliekų naudojimas

73. Kitokio atliekų naudojimo tikslas – naudoti atliekas Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nurodytais būdais (išskyrus perdirbimą) ir taip mažinti atliekų keliamą pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai, gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, sąvartynuose šalinamų atliekų.

74. Kitoks atliekų naudojimas skatinamas teisinėmis ir ekonominėmis priemonėmis, kad taptų konkurencingas.

Atliekų šalinimas

75. Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta dar kartą panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip naudoti, leidžiama šalinti tik atliekų šalinimo įrenginiuose, įrengtuose ir eksploatuojamuose pagal teisės aktų reikalavimus.

76. Atliekų šalinimas, nekeliantis pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai, užtikrinamas šiais būdais:

76.1. įrengiami aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantys atliekų šalinimo įrenginiai;

76.2. draudžiama atliekas šalinti sąvartynuose ir deginti įrenginiuose, neatitinkančiuose aplinkos apsaugos ir kitų teisės aktuose nustatytų reikalavimų;

76.3. uždaromi visi aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkantys sąvartynai;

76.4. diegiamos efektyvios monitoringo priemonės sąvartyno veiklos metu ir po sąvartyno uždarymo;

76.5. atliekos apdorojamos taip, kad atitiktų atliekų priėmimo į sąvartynus kriterijus ir ribines vertes.

V. ATLIEKŲ TVARKYMO PRINCIPAI

77. Pagrindiniai atliekų tvarkymo principai – artimumo ir pakankamumo, visuotinumo principai ir principas „teršėjas moka“.

Artimumo ir pakankamumo principai

78. Atliekų tvarkymo sistemos veiksmingumas tiesiogiai priklauso nuo artimumo ir pakankamumo principų taikymo. Vadovaujantis šiais principais siekiama, kad netinkamos perdirbti ar kitaip naudoti atliekos būtų šalinamos viename iš artimiausių tinkamai įrengtame atliekų šalinimo įrenginyje. Šalyje turi būti pakankamas atliekų šalinimo įrenginių tinklas.

Visuotinumo principas

79. Visuotinumo principas skelbia – viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga turi būti pasiūloma ir teikiama visiems komunalinių atliekų turėtojams.

Principas „teršėjas moka“

80. Efektyviai atliekų tvarkymo sistemai sukurti taikomas principas „teršėjas moka“, reiškiantis, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi dengti atliekų turėtojas ir (ar) medžiagų bei gaminių, tarp jų – pakuočių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas.

81. Principas „teršėjas moka“ taikomas:

81.1. kuriant komunalinių atliekų tvarkymo sistemą;

81.2. tvarkant gamybos ir kitoje ūkinėje veikloje susidarančias atliekas (toliau vadinama – gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekos);

81.3. organizuojant gamintojo atsakomybės principu pagrįstą gaminių ir pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, gamyboje ir vykdant kitą ūkinę veiklą, tvarkymą.

82. Gamintojo atsakomybės principas taikomas siekiant:

82.1. vengti pavojingų medžiagų naudojimo gaminių ir pakuočių gamybai;

82.2. skatinti švaresnės gamybos diegimą;

82.3. skatinti ilgalaikių, pakartotinio naudojimo ir lengvai perdirbamų gaminių, uždarų ciklų kūrimą;

82.4. taikyti ekologinį projektavimą;

82.5. plėsti gaminių ir pakuočių atliekų surinkimą, perdirbimą ir antrinių žaliavų naudojimą;

82.6. mažinti atliekų, jų tvarkymo išlaidas.

VI. ATLIEKŲ TVARKYMO STRATEGINIAI TIKSLAI, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

83. Atliekos turi būti tvarkomos taip, kad:

83.1. nekeltų pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai;

83.2. būtų racionaliai naudojami atliekų medžiaginiai ir energetiniai ištekliai.

84. Atliekų tvarkymo strateginiai tikslai:

84.1. iki 2009 metų užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą;

84.2. ne vėliau kaip nuo 2009 metų vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose;

84.3. iki 2011 metų pabaigos uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus;

84.4. iki 2013 metų Lietuvoje sukurti reikiamus komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo pajėgumus;

84.5. iki 2013 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 50 procentų komunalinių atliekų.

85. Numatomi šie atliekų tvarkymo 2007–2013 metų tikslai:

85.1. skatinti atliekų prevenciją, perdirbimą ir kitokį naudojimą;

85.2. skatinti gamintojų ir importuotojų bendradarbiavimą vykdant atliekų tvarkymo užduotis;

85.3. užtikrinti atliekų tvarkymo reikalavimų ir užduočių vykdymo kontrolę ir stebėseną;

85.4. tobulinti atliekų tvarkymo teisinę bazę;

85.5. stiprinti atliekų tvarkytojų, juos kontroliuojančių institucijų darbuotojų administracinius gebėjimus, užtikrinti informavimą ir švietimą atliekų tvarkymo klausimais;

85.6. užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą.

86. Numatomi šie atliekų tvarkymo 2007–2013 metų uždaviniai:

86.1. šio Plano 85.1 punkte nurodytam tikslui įgyvendinti:

86.1.1. tobulinti ekonominį ir teisinį mechanizmą, skatinantį atliekas perdirbti ar kitaip naudoti, kad kuo mažiau jų būtų šalinama;

86.1.2. skatinti atliekų prevenciją;

86.1.3. skatinti produktų gamybą iš atliekų;

86.2. šio Plano 85.2 punkte nurodytam tikslui įgyvendinti – sudaryti sąlygas stiprinti gamintojų ir importuotojų organizacijas;

86.3. šio Plano 85.3 punkte nurodytam tikslui įgyvendinti:

86.3.1. tobulinti regioninių ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų rengimo ir derinimo tvarką;

86.3.2. užtikrinti savivaldybių atskaitomybę ir atsakomybę už užduočių komunalinių atliekų tvarkymo srityje vykdymą;

86.3.3. užtikrinti atliekų apskaitos duomenų patikimumą ir teikimą laiku, stiprinti atliekų tvarkymo kontrolę;

86.3.4. stiprinti gamintojų ir importuotojų organizacijų veiklos kontrolę;

86.3.5. užtikrinti smulkiose ir vidutinėse įmonėse, kurioms nereikia gauti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų, atliekų susidarymo ir tvarkymo kontrolę;

86.4. šio Plano 85.4 punkte nurodytam tikslui įgyvendinti:

86.4.1. užtikrinti deramą atliekų naudojimo ar šalinimo techninių reglamentų rengimo kokybę;

86.4.2. nustatyti detalesnius reikalavimus elektros ir elektroninės įrangos gamintojams ir importuotojams;

86.4.3. nustatyti išleidžiamų į Lietuvos Respublikos vidaus rinką pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos kiekį, kurio neviršijantiems gamintojams ir importuotojams būtų taikomos lengvatos;

86.4.4. užtikrinti, kad komunalinės atliekos būtų šalinamos regioniniame sąvartyne to regiono, kuriame susidarė;

86.4.5. tobulinti baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo teisinę bazę, atsižvelgiant į 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių

bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo (OL 2006 L 266, p. 1) reikalavimus;

86.4.6. sudaryti sąlygas užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir kokybę ir plėtoti regionines atliekų tvarkymo sistemas;

86.5. šio Plano 85.5 punkte nurodytam tikslui įgyvendinti:

86.5.1. tobulinti pavojingų atliekų tvarkytojų kvalifikaciją;

86.5.2. tobulinti regionų aplinkos apsaugos departamentų specialistų ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų kvalifikaciją;

86.5.3. taikyti Lietuvoje mašinų, mechanizmų ir įrenginių, skirtų atliekoms tvarkyti, Europos standartus, kadangi nestandartizuotų mašinų, mechanizmų ir įrenginių naudojimas sunkina atliekų tvarkymą ir ne visada užtikrina aplinkos apsaugos reikalavimų įgyvendinimą;

86.5.4. teikti visuomenei informaciją apie atliekų tvarkymą, plėtoti ekologinį švietimą;

86.6. šio Plano 85.6 punkte nurodytam tikslui įgyvendinti:

86.6.1. užtikrinti efektyvų gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų tvarkymą;

86.6.2. užtikrinti kompleksinį pavojingų atliekų tvarkymą – surinkimą, klasifikavimą, apdorojimą, naudojimą, šalinimą;

86.6.3. tobulinti medicininių atliekų tvarkymo sistemą, užtikrinančią saugų šių atliekų tvarkymą;

86.6.4. skatinti antrinių žaliavų perdirbimą ir kurti rinkas iš antrinių žaliavų pagamintiems produktams;

86.6.5. užtikrinti efektyvų biologiškai skaidžių atliekų tvarkymą, atsižvelgiant į gamybos ir kitos ūkinės veiklos, taip pat komunalinių biologiškai skaidžių atliekų bendro tvarkymo galimybes;

86.6.6. naudoti atliekų energetinius išteklius;

86.6.7. sukurti regioninę atliekų tvarkymo sistemą;

86.6.8. užtikrinti efektyvų Europos Sąjungos paramos ir bendrojo finansavimo lėšų naudojimą;

86.6.9. skatinti techninio komposto, taip pat išvalyto nuo naftos ir jos produktų taršos grunto ir dirvožemio naudojimą dirvai tręšti, pakelėms apželdinti, pažeistam reljefui atkurti, karjerams rekultivuoti, energetiniam miškui auginti ir kitoms reikmėms;

86.6.10. tobulinti atliekų, kurių turėtojo neįmanoma nustatyti arba kuris neegzistuoja, susidarančių kelių juostose, tvarkymo reikalavimus.

87. Šio Plano įgyvendinimo 2007–2013 metų priemonės pateiktos 1 priede.

VII. ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMA

88. Atliekų tvarkymo sistemą pagal nustatytas teisines, administracines ir ekonomines priemones ir jų taikymą sudaro:

88.1. komunalinių atliekų tvarkymo sistema;

88.2. gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų tvarkymo sistema.

89. Efektyvios atliekų tvarkymo sistemos pagrindas – tinkamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų tvarkymo sistemos administravimas, šių sistemų diegimo veiksmų ir priemonių derinimas, gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimas, atliekų tvarkymo sistemos stebėsena, kontrolė ir atskaitomybė.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema

90. Savivaldybės, taikydamos įvairius atliekų surinkimo būdus ir priemones, privalo užtikrinti, kad jų valdomose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose asmenims rūšiuojant atliekas jų susidarymo vietoje atskirai būtų surenkamos šios komunalinės atliekos:

90.1. pavojingos atliekos;

90.2. biologiškai skaidžios atliekos;

90.3. antrinės žaliavos – popierius ir kartonas, stiklas, plastikas, metalas, įskaitant pakuočių atliekas;

90.4. elektros ir elektroninės įrangos atliekos;

90.5. naudotos padangos;

90.6. didelių gabaritų komunalinės atliekos (baldai ir panašiai);

90.7. statybos ir griovimo atliekos;

90.8. mišrios komunalinės atliekos (likusios po rūšiavimo atliekos).

91. Organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, ypač daug dėmesio turi būti skiriama nuolatiniam visuomenės švietimui ir informavimui, ekonominių priemonių naudojimui nustatant diferencijuotas įmokas už nerūšiuotų komunalinių atliekų ir išrūšiuotų antrinių žaliavų surinkimą ir tvarkymą.

92. Komunalinių atliekų turėtojai, esantys ir (ar) veikiantys savivaldybių teritorijose, turi naudotis savivaldybių organizuotomis komunalinių atliekų tvarkymo sistemomis ir vadovautis savivaldybių patvirtintų atliekų tvarkymo taisyklių nustatytais reikalavimais arba pagal atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus tvarkyti atliekas patys.

93. Siekiant optimaliai valdyti ir plėtoti atliekų tvarkymą, užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos įperkamumą, efektyviai naudoti Europos Sąjungos finansinės paramos lėšas, Lietuvoje regionui priklausančių savivaldybių bendru sutarimu įsteigti juridiniai asmenys (regioniniai atliekų tvarkymo centrai) ir toliau plėtojamos regioninės atliekų tvarkymo sistemos.

94. Savivaldybės, organizuodamos komunalinių atliekų tvarkymą, skatina viešo ir privataus sektorių bendradarbiavimą; atliekų tvarkytojai parenkami vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir sąžiningos konkurencijos principu.

95. Savivaldybės teritorijoje susidariusios komunalinės atliekos turėtų būti tvarkomos tik to atliekų tvarkymo regiono, kuriam priklauso savivaldybė, regioniniuose infrastruktūros objektuose (nepavojingų atliekų sąvartynas, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės, kompostavimo aikštelės ir kita).

96. Siekiant užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą, šios paslaugos kaina komunalinių atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo regioninių atliekų tvarkymo infrastruktūros objektų. Viename atliekų tvarkymo regione visiems komunalinių atliekų turėtojams turėtų būti vienoda atliekų tvarkymo kaina už tokį patį tvarkomų atliekų kiekį ir tokią pačią teikiamos paslaugos kokybę.

97. Siekiant gerinti tam tikrų atliekų srautų surinkimą ir mažinti komunalinių atliekų tvarkymo savivaldybių valdomose sistemose išlaidas, savivaldybėms rekomenduojama glaudžiau bendradarbiauti su gamintojais ir importuotojais (arba jiems atstovaujančiomis licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis), kurie pagal gamintojo atsakomybės principą turi organizuoti ir (ar) finansuoti gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymą, kad būtų įvykdytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytos gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo užduotys.

98. Kad būtų sukurta efektyviai veikianti komunalinių atliekų tvarkymo sistema, savivaldybės turi į savivaldybių atliekų tvarkymo planus įtraukti ir vykdyti šias užduotis:

98.1. atsižvelgdamos į tai, kad komunalinių atliekų tvarkymo paslauga yra viešoji paslauga, iki 2009 metų užtikrinti, kad ji būtų visuotinė, geros kokybės, prieinama (įperkama) ir atitiktų aplinkos apsaugos, techninius-ekonominius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus. Visuotinumo principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 procentams savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus;

98.2. siekdamos užtikrinti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalo) rūšiavimo galimybę ir priemones visiems komunalinių atliekų turėtojams:

98.2.1. parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad iki 2008 metų būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus:

98.2.1.1. įrengti didžiųjų miestų savivaldybių (Alytaus, Klaipėdos, Kauno, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus) gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų konteinerių aikštelę 600 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;

98.2.1.2. kitų šio Plano 98.2.1.1 punkte nepaminėtų savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;

98.2.1.3. miestų ir rajonų savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;

98.2.1.4. atskirai rinkti antrines žaliavas (esančias komunalinėse atliekose) iš įmonių, įstaigų ir organizacijų į specialius konteinerius ir (arba) naudojant kitas surinkimo priemones;

98.2.2. pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu. Konteineriai ir jų pastatymo vietos turi būti estetiški ir patogūs lankytojams, atitikti visuomenės sveikatos saugos reikalavimus;

98.2.3. jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita);

98.2.4. atsižvelgdamos į savivaldybių teritorijų ir atliekų tvarkymo specifiką ir faktinį konteinerių antrinėms žaliavoms surinkti poreikį, taikyti griežtesnius už nustatytuosius šio Plano 98.2.1 punkte specialių konteinerių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, pastatymo reikalavimus.

Rekomenduojama savivaldybėms naudoti tokių spalvų žaliavų konteinerius: popieriaus – mėlynus, plastiko ir kitų pakuočių – geltonus, stiklo – žalius. Naudojami konteineriai turi atitikti Europos Sąjungos ir kitus standartus, taikomus antrinių žaliavų surinkimo konteineriams;

98.3. iki 2009 metų užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldų, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip viena tokia aikštelė savivaldybės teritorijoje, taip pat šios atliekos surenkamos ir kitokiais būdais (pvz., apvažiuojant turėtojus). Atsižvelgdamos į savivaldybių teritorijų specifiką ir faktinį minėtų aikštelių įrengimo poreikį, savivaldybės gali taikyti griežtesnius didelių gabaritų atliekų aikštelių įrengimo reikalavimus. Didžiųjų miestų savivaldybių (Alytaus, Klaipėdos, Kauno, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus) gyventojams atstumas iki tokių aikštelių turėtų būti ne daugiau kaip 5 kilometrai, o kitų savivaldybių gyventojams – ne daugiau kaip 10 kilometrų;

98.4. iki 2013 metų užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 procentų susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus. Kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ar kitaip panaudotos.

99. Tobulinant komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, numatoma baigti senų sąvartynų uždarymo ir rekultivavimo darbus, taip pat užtikrinti reikiamos atliekų surinkimo ir rūšiavimo infrastruktūros įrengimą. Pirmenybė bus skiriama biologiškai skaidžių atliekų tvarkymui (mechaninis-biologinis apdorojimas, biodujų gamyba, kompostavimas, kita), atskiram specifinių atliekų srautų surinkimui ir tvarkymui.

Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

100. Biologiškai skaidžių atliekų irimo produktai daro didelį poveikį klimato kaitai, todėl šių atliekų tvarkymui turi būti skirta ypač daug dėmesio.

101. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas turi užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos sudarytų:

101.1. iki 2010 metų – ne daugiau kaip 75 procentus 2000 metų biologiškai skaidžių komunalinių atliekų;

101.2. iki 2013 metų – ne daugiau kaip 50 procentų 2000 metų biologiškai skaidžių komunalinių atliekų.

102. Siekiant įvykdyti Lietuvos Respublikai nustatytas biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo užduotis ir užtikrinti šio Plano įgyvendinimo tęstinumą, tvirtinamame vėlesnių metų Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane turi būti nustatyta, kad iki 2020 metų sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos sudarytų ne daugiau kaip 35 procentus 2000 metų biologiškai skaidžių komunalinių atliekų.

103. Atskirai surinktos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos turi būti perdirbamos arba kitaip naudojamos.

104. Vykdydamos šio Plano 101 punkte nustatytas užduotis, savivaldybės, atsižvelgdamos į kiekvieno regiono specifiką ir regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo taip organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad:

104.1. „žaliosios atliekos“, t. y. sodų, parkų ir želdynų tvarkymo biologiškai skaidžios atliekos, būtų surenkamos ir apdorojamos kompostavimo įrenginiuose. Turi būti skatinamas ir individualus „žaliųjų atliekų“ kompostavimas;

104.2. iki 2010 metų būtų įdiegtas mechaninis biologinis apdorojimas arba atskiras komunalinių biologiškai skaidžių atliekų surinkimas ir šių atliekų apdorojimas;

104.3. atskirai surinktos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos būtų kompostuojamos, o gautas kompostas naudojamas įvairioms reikmėms;

104.4. biodujos būtų išgaunamos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų anaerobinio pūdymo įrenginiuose ir toliau naudojamos.

105. Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo sistemos turi būti kuriamos laikantis šių prioritetų:

105.1. komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas, kai išgaunama energija ir išsaugomos maistinės medžiagos;

105.2. komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas, kai energija neišgaunama, bet išsaugomos maistinės medžiagos.

106. Kad būtų įdiegta komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo sistema:

106.1. apskritys ir savivaldybės privalo ne vėliau kaip iki 2008 metų vidurio, atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, atitinkamai papildyti regioninius ir savivaldybių atliekų tvarkymo planus ir savivaldybių atliekų tvarkymo taisykles, taip užtikrindamos mechaninio biologinio apdorojimo arba atskiro komunalinių biologiškai skaidžių atliekų surinkimo ir šių atliekų apdorojimo įdiegimą iki 2010 metų;

106.2. savivaldybės:

106.2.1. turi informuoti visuomenę apie savivaldybės teritorijoje numatomą komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo būdą, taip pat skatinti individualų kompostavimą;

106.2.2. iki 2010 metų, atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas.

107. Diegiant komunalinių biologiškai skaidžių atliekų apdorojimo pajėgumus, nurodytus šio Plano 106.2.2 punkte, savivaldybėms rekomenduojama atsižvelgti į kuriamus komunalinių nuotekų valymo dumblo pajėgumus ir jų teritorijose esančių įmonių, kuriose susidaro ūkinės komercinės veiklos biologiškai skaidžių gamybos atliekų, galimybes įsilieti į kuriamas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo sistemas.

Komunalinių atliekų naudojimas energijai gauti

108. Surūšiavus komunalines atliekas likusios netinkamos perdirbti turinčios energetinę vertę atliekos turi būti naudojamos energijai gauti.

109. Planuojant naudoti šio Plano 108 punkte nurodytas atliekas energijai gauti, vadovaujamasi Nacionalinės energetikos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2007 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. X-1046 (Žin., 2007, Nr. 11-430), nuostatomis.

110. Savivaldybėms rekomenduojama įgyvendinant energijos gavimo iš atliekų projektus skatinti privačias investicijas į šią veiklą.

Gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų tvarkymo sistema

111. Gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų tvarkymo sistema – visuma organizacinių ir techninių priemonių, kurias turi įgyvendinti ūkio subjektai, turintys taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus tvarkyti atliekas ir (ar) kurių veiklos metu susidarančios atliekos nėra komunalinės atliekos, todėl negali būti surenkamos ir tvarkomos savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose.

112. Gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų tvarkymo sistema apima šiuos atliekų srautus:

112.1. gamybos atliekas, įskaitant:

112.1.1. pavojingas atliekas;

112.1.2. biologiškai skaidžias atliekas;

112.2. statybines atliekas;

112.3. medicinines atliekas;

112.4. nuotekų dumblą.

Gamybos atliekų tvarkymas

113. Užtikrinti, kad gamybos atliekos būtų sutvarkytos, – ūkio subjektų pareiga, atliekama laikantis bendrųjų atliekų tvarkymo sistemos reikalavimų ir principų, bendradarbiaujant su savivaldybių organizuojamomis komunalinių atliekų tvarkymo sistemomis. Įmonių veiksmus diegiant gamybos atliekų tvarkymo pajėgumus pagal kompetenciją koordinuoja Ūkio ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija ir Žemės ūkio ministerija. Aplinkos ministerija reglamentuoja ir administruoja visų atliekų tvarkymą, kontroliuoja nustatytųjų reikalavimų įgyvendinimą, ieško valstybės institucijų parengtų atliekų tvarkymo projektų papildomų finansavimo šaltinių.

114. Gamybos atliekų tvarkymą valstybės mastu reguliuoja aplinkos apsaugos ir kiti normatyviniai dokumentai, specifinių atliekų srautų tvarkymo taisyklės, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, atliekų naudojimo ar šalinimo techniniai reglamentai.

115. Turi būti sudarytos galimybės gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas, kurių neįmanoma perdirbti ar kitaip naudoti ir kurios atitinka Europos Sąjungos ir nacionaliniuose teisės aktuose nustatytus atliekų, priimtinų į nepavojingų atliekų sąvartynus, kriterijus ir ribines vertes, šalinti nepavojingų atliekų sąvartynuose.

116. Pavojingos gamybos atliekos tvarkomos vadovaujantis bendraisiais atliekų tvarkymo principais ir išimtinai pavojingų atliekų tvarkymo reikalavimais. Pavojingų atliekų tvarkymo tikslus, uždavinius ir jų įgyvendinimo priemones nustato Valstybinė pavojingų atliekų tvarkymo 2006–2008 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 19 (Žin., 2006, Nr. 5-145). Turi būti rengiama analogiška tolesnio laikotarpio programa.

117. Gamybos atliekų tvarkymą įmonės turi organizuoti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose ir atliekų naudojimo ar šalinimo techniniuose reglamentuose nustatyta tvarka. Įmonės turi mažinti gamybos atliekų susidarymą, rengdamos gamtos išteklių taupymo ir atliekų mažinimo planus, diegdamos švaresnės gamybos principus ir mažaatliekes technologijas. Ūkio subjektai turi siekti, kad kuo daugiau gamybos atliekų būtų perdirbama.

118. Įmonės, kurios neprivalo gauti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų, gamybos ir (ar) kitų ūkio subjektų vykdomos veiklos atliekų tvarkymą turi organizuoti laikydamosi atliekų tvarkymo prioritetų, aplinkos apsaugos ir kitų teisės aktų reikalavimų, pasinaudodamos savivaldybių organizuojamomis komunalinių atliekų tvarkymo sistemomis ar bendradarbiaudamos su kitais teisėtai veikiančiais atliekų tvarkytojais.

119. Šalutiniai gyvūninės kilmės produktai turi būti tvarkomi pagal šiems produktams nustatytus reikalavimus.

120. Įmonės, kurių ūkinėje komercinėje veikloje susidaro biologiškai skaidžios gamybos atliekos, įskaitant viešojo maitinimo ir kitose įstaigose susidarančias maisto ruošimo atliekas, netinkamus vartoti maisto produktus, privalo jų nemaišyti su kitomis atliekomis.

121. Biologiškai skaidžios gamybos atliekos turi būti perdirbamos arba kitaip naudojamos, jeigu tai techniškai įmanoma.

122. Biologiškai skaidžių gamybos atliekų tvarkymo sistemos turi būti kuriamos laikantis šių prioritetų:

122.1. biologiškai skaidžių gamybos atliekų tvarkymas, kai išgaunama energija ir išsaugomos maistinės medžiagos;

122.2. biologiškai skaidžių gamybos atliekų tvarkymas, kai neišgaunama energija, bet išsaugomos maistinės medžiagos.

123. Įmonėms, neturinčioms galimybių tvarkyti ūkinėje komercinėje veikloje susidarančių biologiškai skaidžių gamybos atliekų, rekomenduojama tarpusavyje bendradarbiauti kuriant komunalinių biologiškai skaidžių atliekų ir komunalinių nuotekų valymo dumblo tvarkymo sistemas ir naudotis sukurtais šių atliekų tvarkymo pajėgumais.

Statybinių atliekų tvarkymas

124. Statybinių atliekų sparčiai gausėja. Daugiausia jų susidaro statinius griaunant, mažiau – rekonstruojant, remontuojant ir statant.

125. Statybinių atliekų susidarymas ir tvarkymas turi būti planuojami per projektavimo etapą. Statytojai (užsakovai), rangovai, statinio projektuotojai ir kiti statybos dalyviai turi priimti sprendimus statinių projektavimo, statybos metu ir imtis šių statybos atliekų prevencijos priemonių:

125.1. vengti statybinių atliekų susidarymo;

125.2. kuo mažiau naudoti aplinkai pavojingų medžiagų turinčių statybos produktų;

125.3. naudoti selektyvaus griovimo būdą;

125.4. naudoti statybos metu susidarančias pakartotiniam naudojimui tinkamas konstrukcijas (medžiagas).

126. Susidariusios statybinės atliekos turi būti perdirbamos, o gauti produktai ir medžiagos naudojami įvairioms statybos reikmėms. Organizuojant viešuosius pirkimus turi būti skatinamas statybos produktų, gautų perdirbus statybines atliekas, naudojimas.

Medicininių atliekų tvarkymas

127. Plėtojant sveikatos priežiūros paslaugas ir naudojant vis daugiau vienkartinių ligonių priežiūros priemonių, daugėja medicininių atliekų, todėl būtina sukurti jų tvarkymo sistemą, užtikrinančią, kad šios atliekos būtų sutvarkomos saugiai, nekeliant pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai. Netinkamai tvarkomos infekuotos atliekos gali būti užkrečiamųjų ligų (pvz., ŽIV, hepatitų, stabligės ir kitų) perdavimo šaltinis.

128. Už medicininių atliekų surinkimą, rūšiavimą, pakavimą, ženklinimą, apskaitą, saugojimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams atsako šių atliekų turėtojai, kurie pagal principą „teršėjas moka“ turi padengti medicininių atliekų tvarkymo išlaidas.

129. Medicininių atliekų tvarkymas sveikatos priežiūros įstaigose organizuojamas pagal Medicininių atliekų tvarkymo sveikatos priežiūros įstaigose 2006–2008 metų programą, patvirtintą sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. V-1005 (Žin., 2006, Nr. 3-61).

130. Infekuotos medicininės atliekos priskiriamos pavojingoms atliekoms ir turi būti tvarkomos laikantis pavojingų atliekų tvarkymo reikalavimų.

131. Medicininių atliekų nukenksminimas autoklavuose, mikrobangų krosnelėse ar apdorojant cheminėmis dezinfekcijos medžiagomis – tik tarpiniai metodai, palengvinantys jų saugojimą ir vežimą, tačiau iki galo neišsprendžiantys šių atliekų saugaus šalinimo problemos. Saugiausias medicininių atliekų tvarkymo būdas – deginimas teisės aktų reikalavimus atitinkančiuose atliekų deginimo įrenginiuose.

132. Nukenksmintos medicininės atliekos turi būti surenkamos atskirai, nemaišomos su komunalinėmis atliekomis ir šalinamos – deginamos teisės aktų reikalavimus atitinkančiuose atliekų deginimo įrenginiuose. Tik neturint galimybių šias atliekas deginti, nukenksmintos medicininės atliekos gali būti šalinamos sąvartynuose, jeigu jos atitinka Europos Sąjungos ir Lietuvos teisės aktuose nustatytus atliekų priėmimo į sąvartynus kriterijus ir ribines vertes.

133. Nukenksminamų cheminės dezinfekcijos būdu infekuotų medicininių atliekų pavojus pasikeičia iš infekcinio į cheminį. Kadangi šis medicininių atliekų tvarkymo būdas gali kelti grėsmę aplinkai ir žmonių sveikatai, sunkina tolesnį nukenksmintų atliekų tvarkymą, sveikatos priežiūros įstaigose jo palaipsniui turi būti atsisakyta.

134. Viena medicininių atliekų grupė – farmacinės atliekos. Didžiuma farmacinių atliekų pavojingos, todėl turi būti surenkamos atskirai ir tvarkomos vadovaujantis atliekų tvarkymo ir išimtinai pavojingų atliekų tvarkymo reikalavimais, kad nekeltų pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai. Pavojingos farmacinės atliekos turi būti deginamos specializuotuose medicininių ar pavojingų atliekų deginimo įrenginiuose. Farmacinės atliekos iš gyventojų surenkamos per visuomenės vaistines.

Nuotekų dumblo tvarkymas

135. Plečiant miestuose ir kitose urbanizuotose teritorijose susidarančių nuotekų surinkimo sistemas ir didinant nuotekų valymo efektyvumą, nuotekų valymo metu susidarančio dumblo palaipsniui daugėja, tačiau dėl griežtėjančių pavojingų medžiagų išleidimo į kanalizacijos tinklus reikalavimų ir geresnės taršos kontrolės ateityje nuotekų dumblo kokybė gerės.

136. Nuotekų valymo metu susidarančio dumblo tinkamą tvarkymą turi užtikrinti šio dumblo turėtojai. Komunalinių nuotekų valymo metu susidarančio dumblo šalinimas sąvartynuose, dumblo aikštelėse ar kitokiose talpyklose turi būti nutrauktas ne vėliau kaip iki 2013 metų.

137. Siekiant sukurti ekonomiškai efektyvią komunalinių nuotekų valymo metu susidarančio dumblo tvarkymo sistemą, savivaldybės ir viešieji vandens tiekėjai skatinami bendradarbiauti ir kurti regionines komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo sistemas. Regioninėms dumblo tvarkymo sistemoms kurti gali būti skiriama Europos Sąjungos ir valstybės finansinė parama.

138. Pasirenkant nuotekų valymo metu susidarančio dumblo, kurio didžiąją dalį sudaro organinės medžiagos, tvarkymo būdus, turi būti siekiama naudoti dumblo energetinį potencialą ir jame esančias maistines medžiagas. Komunalinių nuotekų tvarkymo sistemų valdytojai turi organizuoti nuotekų užterštumo kontrolę ir pirminį dumblo apdorojimą taip, kad susidarantis dumblas būtų tinkamas kuo įvairiau ir saugiau naudoti.

Gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimas

139. Siekiant mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai, vadovaujamasi gamintojo atsakomybės principu, pagal kurį gamintojams ir importuotojams teisės aktuose įtvirtinama atsakomybė už jų vidaus rinkai pateiktų gaminių ir pakuočių poveikį aplinkai per viso būvio ciklą nuo gamybos iki saugaus atliekų sutvarkymo, įskaitant gaminių ir pakuočių atliekų surinkimo, vežimo, perdirbimo, naudojimo ir šalinimo sistemos organizavimą ir (ar) finansavimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimą, informacijos apie gaminius, pakuotes ir jų atliekų tvarkymą teikimą šių gaminių naudotojams ir atliekų tvarkytojams.

140. Gamintojo atsakomybės principas taikomas tvarkant šiuos atliekų srautus:

140.1. pakuočių;

140.2. apmokestinamųjų gaminių (padangos, akumuliatoriai, baterijos, vidaus degimo variklių degalų, tepalų, įsiurbimo oro filtrai, automobilių hidrauliniai (tepaliniai) amortizatoriai);

140.3. elektros ir elektroninės įrangos;

140.4. eksploatuoti netinkamų transporto priemonių;

140.5. alyvų.

141. Gamintojo atsakomybės principu pagrįstą atliekų (pakuočių, apmokestinamųjų gaminių, elektros ir elektroninės įrangos atliekų), esančių komunalinių atliekų sraute, surinkimą organizuoja savivaldybės. Komunalinių atliekų sraute esančių gaminių ir pakuočių atliekų turėtojai – fiziniai asmenys turi naudotis savivaldybių organizuotomis šių atliekų tvarkymo (surinkimo, rūšiavimo ir kita) sistemomis. Gamintojai ir importuotojai, įgyvendindami gamintojo atsakomybės principą, turi naudotis savivaldybių organizuojamomis komunalinių atliekų tvarkymo sistemomis (pvz., didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės, atliekų rūšiavimo konteineriai, kitos priemonės) ir siekdami įgyvendinti nustatytas užduotis gali taikyti papildomas priemones.

142. Įmonės, įstaigos, organizacijos jų veiklos komunalinėms atliekoms surinkti turi naudotis savivaldybių organizuojamomis komunalinių atliekų surinkimo sistemomis arba pačios užtikrinti jų surinkimą ir tvarkymą. Kitų jų veiklos atliekų surinkimą ir tvarkymą šie atliekų turėtojai turi užtikrinti patys.

143. Gamybos ir kitos ūkinės veiklos pakuočių, apmokestinamųjų gaminių, elektros ir elektroninės įrangos, alyvų atliekų, eksploatuoti netinkamų transporto priemonių surinkimą turi užtikrinti šių atliekų turėtojas, o gamintojai ir importuotojai, įgyvendindami gamintojo atsakomybės principą, finansuoja šių atliekų tvarkymą tuo atveju, kai jas tvarkyti atliekų tvarkytojui nuostolinga.

144. Kuriant gamintojo atsakomybės principu pagrįstą gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo sistemą, taikomos šios ekonominės priemonės: mokestis už aplinkos teršimą apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekomis, administracinė atsakomybė, kitos įstatymų nustatytos priemonės.

Pakuočių atliekų tvarkymas

145. Pakuočių atliekos sudaro didelę atliekų (taip pat komunalinių) dalį, o ekonominio augimo sąlygomis jų gausėja. Siekiant mažinti sąvartynuose šalinamų pakuočių atliekų, sukurti efektyvią pakuočių atliekų tvarkymo sistemą, įvykdyti jų perdirbimo ir (ar) kitokio naudojimo užduotis, būtina nustatyti ir įgyvendinti pakuočių atliekų prevencijos priemones, diegti pirminį šių atliekų rūšiavimą.

146. Gaminant pakuotes ir (ar) pasirenkant jas gaminiams pakuoti, rekomenduojama atsižvelgti į jų poveikį aplinkai ir teikti pirmenybę mažiausią žalą aplinkai darančioms pakuotėms. Siekdamos užtikrinti pakuočių atliekų prevenciją, naudojančios daug pakuočių įmonės turėtų rengti pakuočių atliekų prevencijos planus, gaminius pakuoti į pakuotes, gaminamas pagal Europos darniuosius standartus dėl pakuočių gamybai keliamų pagrindinių reikalavimų.

147. Kuriant efektyvią pakuočių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama, kad gamintojai ir importuotojai arba jiems atstovaujančios licencijuotos gamintojų ir importuotojų organizacijos bendradarbiautų su savivaldybėmis pakuočių atliekų surinkimo finansavimo, šių atliekų surinkimo infrastruktūros sukūrimo ir (ar) plėtros, visuomenės informavimo apie atliekų tvarkymą klausimais.

148. Pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad:

148.1. iki 2009 metų pabaigos būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės sąlygos kasmet surinkti ir perdirbti (išvežti/eksportuoti perdirbti) ne mažiau kaip 50 procentų pakuočių atliekų ir panaudoti (išvežti/eksportuoti panaudoti) ne mažiau kaip 52 procentus pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal išleistą į vidaus rinką pakuočių kiekį;

148.2. iki 2012 metų pabaigos būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės sąlygos kasmet surinkti ir perdirbti (išvežti/eksportuoti perdirbti) ne mažiau kaip 55 procentus pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal išleistą į vidaus rinką pakuočių kiekį, atitinkamai pagal šias pakuočių medžiagas:

148.2.1. stiklinių – ne mažiau kaip 60 procentų;

148.2.2. popierinių ir kartoninių – ne mažiau kaip 60 procentų;

148.2.3. plastikinių – ne mažiau kaip 22,5 procento, skaičiuojant tik medžiagą, kuri vėl perdirbama į plastikus;

148.2.4. metalinių – ne mažiau kaip 50 procentų;

148.2.5. medinių – ne mažiau kaip 15 procentų;

148.3. iki 2012 metų pabaigos būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės sąlygos kasmet surinkti ir panaudoti ne mažiau kaip 60 procentų pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal išleistą į vidaus rinką pakuočių kiekį.

149. Įvertinus gamintojo atsakomybės principu pagrįstos pakuočių atliekų tvarkymo sistemos įgyvendinimo rezultatus ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 1168 „Dėl apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo 2007–2012 metų užduočių patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 130-4897) nustatytų pakuočių atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo 2007–2012 metų užduočių vykdymą, gali būti imtasi papildomų teisinių, ekonominių ir administracinių priemonių pakuočių atliekų iš komunalinių atliekų srauto surinkimui gerinti, svarstoma privalomojo užstato už pakuotes nustatymo galimybė.

Elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas

150. Sparčiai gausėja elektros ir elektroninės įrangos atliekų, kurių medžiagos ir dalys gali būti naudojamos pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos, o šiose atliekose esančios pavojingos medžiagos turi būti atskiriamos ir tvarkomos vadovaujantis atliekų tvarkymo reikalavimais, kad nekeltų pavojaus aplinkai ir žmonių sveikatai.

151. Siekiant užtikrinti elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą, reikia:

151.1. projektuoti, gaminti ir importuoti tokią elektros ir elektroninę įrangą, kad jos atliekose esančias medžiagas ir dalis būtų galima išardyti ir naudoti pakartotinai, o atliekas naudoti ir (ar) perdirbti. Tam rekomenduojama taikyti ekologinį projektavimą;

151.2. kuo daugiau elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkti ir panaudoti, taip pat pakartotinai panaudoti ir (ar) perdirbti šiose atliekose esančias dalis ir medžiagas;

151.3. užtikrinti, kad visi elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai organizuotų ir finansuotų elektros ir elektroninės įrangos, išleistos į rinką po 2005 m. rugpjūčio 13 d., ir elektros ir elektroninės įrangos, išleistos į rinką iki 2005 m. rugpjūčio 13 d., atliekų tvarkymą (nuo surinkimo iki saugaus šalinimo), įvykdytų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytas elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo ir tvarkymo užduotis.

152. Buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimas ir tolesnis tvarkymas organizuojamas taip, kad nuo 2008 metų šios įrangos atliekų būtų surenkama ne mažiau kaip 4 kilogramai vienam gyventojui per metus. Gamintojai ir importuotojai pagal gamintojo atsakomybės principą turi patys arba per jiems atstovaujančias licencijuotas gamintojų ir importuotojų organizacijas finansuoti buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimą ir saugų sutvarkymą.

153. Ne buityje, o gamybos ir kitoje ūkinėje veikloje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos, išleistos į vidaus rinką po 2005 m. rugpjūčio 13 d., atliekų surinkimą ir tvarkymą organizuoja ir finansuoja elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai. Elektros ir elektroninės įrangos, išleistos į vidaus rinką iki 2005 m. rugpjūčio 13 d., atliekų tvarkymą organizuoja ir finansuoja šių atliekų turėtojai arba tam tikrais įstatymų nustatytais atvejais – gamintojai ir (ar) importuotojai.

154. Elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai privalo užtikrinti, kad nuo 2008 metų iš elektros ir elektroninės įrangos atliekų turėtojų surinktų atliekų naudojimas, atliekose esančių dalių ir medžiagų pakartotinis naudojimas ir (ar) perdirbimas užtikrintų šių užduočių įvykdymą:

Elektros ir elektroninės įrangos kategorijos	Elektros ir elektroninės įrangos atliekų naudojimas (pagal vieno prietaiso vidutinį svorį), procentais	Elektros ir elektroninės įrangos atliekose esančių dalių ir medžiagų pakartotinis naudojimas ir (ar) perdirbimas (pagal vieno prietaiso vidutinį svorį), procentais
1 kategorija (stambūs namų apyvokos prietaisai) 10 kategorija (automatiniai daiktų išdavimo įtaisai)	80	75
3 kategorija (informacinių technologijų ir telekomunikacijų įranga) 4 kategorija (vartojimo įranga)	75	65
2 kategorija (smulkūs namų apyvokos prietaisai) 5 kategorija (apšvietimo įranga, išskyrus dujošvytes lempas) 6 kategorija (elektros ir elektroniniai įrankiai, išskyrus stambius stacionariuosius pramoninius prietaisus) 7 kategorija (žaislai, laisvalaikio ir sporto įranga) 9 kategorija (stebėsenos ir kontrolės prietaisai)	70	50
Dujošvytės lempos	–	80

155. Jeigu elektros ir elektroninės įrangos gamintojai ir importuotojai neužtikrintų elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo, kad būtų įvykdytos nustatytos užduotys, turėtų būti svarstoma galimybė įvesti mokestį už aplinkos teršimą elektros ir elektroninės įrangos atliekomis arba taikomos kitos teisinės ar ekonominės priemonės.

Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ir transporto priemonių dalių tvarkymas

156. Atliekų tvarkymo įstatyme apibrėžtų transporto priemonių (toliau vadinama – transporto priemonės) gamintojai ir importuotojai pagal gamintojo atsakomybės principą turi patys arba per jiems atstovaujančias licencijuotas gamintojų ir importuotojų organizacijas imtis visų priemonių, užtikrinančių šių surinktų eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ir jų dalių perdirbimą ar kitokį naudojimą, kad būtų įvykdytos šios užduotys:

156.1. pakartotinio naudojimo ir naudojimo procentas (pagal vienos transporto priemonės vidutinį svorį) – 85;

156.2. pakartotinio naudojimo ir perdirbimo procentas (pagal vienos transporto priemonės vidutinį svorį) – 80.

157. Siekiant įvykdyti Lietuvos Respublikai nustatytas eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo užduotis ir užtikrinti šio Plano įgyvendinimo tęstinumą, tvirtinamame vėlesnių metų Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane turi būti nustatyta, kad nuo 2015 m. sausio 1 d. vykdomos šios užduotys:

157.1. pakartotinio naudojimo ir naudojimo procentas (pagal vienos transporto priemonės vidutinį svorį) – 95;

157.2. pakartotinio naudojimo ir perdirbimo procentas (pagal vienos transporto priemonės vidutinį svorį) – 85.

158. Transporto priemonių gamintojai ir (ar) importuotojai turi sukurti eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo sistemą, užtikrinančią, kad eksploatuoti netinkamos transporto priemonės būtų surenkamos ir sutvarkomos, o įmonės ar jų padaliniai, surenkantys, naudojantys ir perdirbantys šias atliekas, išdėstyti taip, kad būtų sudarytos sąlygos asmeniui atiduoti tvarkyti eksploatuoti netinkamą transporto priemonę, taip pat sukurtas eksploatuoti netinkamų transporto priemonių surinkimo tinklas, – atstumas nuo bet kurio galimo eksploatuoti netinkamos transporto priemonės savininko iki artimiausios eksploatuoti netinkamas transporto priemones priimančios įmonės ar jos padalinio būtų priimtinas (rekomenduojamas atstumas – apie 50 kilometrų). Šių atliekų tvarkymo įmonių tinklas turėtų užtikrinti efektyvų eksploatuoti netinkamose transporto priemonėse esančių tinkamų naudoti dalių pakartotinį naudojimą, netinkamų naudoti dalių

ir medžiagų atliekų naudojimą, visų pirma – perdirbimą, nepažeidžiant transporto priemonių saugos reikalavimų ir aplinkos apsaugos reikalavimų.

159. Transporto priemonių gamintojai ir (ar) importuotojai arba jiems atstovaujančios licencijuotos gamintojų ir importuotojų organizacijos ir eksploatuoti netinkamas transporto priemones tvarkančios įmonės turėtų bendradarbiauti su savivaldybėmis, kad būtų pašalintos iš kiemų ir kitų teritorijų paliktos be priežiūros eksploatuoti netinkamos transporto priemonės.

160. Transporto priemonių gamintojai ir (ar) importuotojai arba jiems atstovaujančios licencijuotos gamintojų ir importuotojų organizacijos kartu su eksploatuoti netinkamas transporto priemones tvarkančiomis įmonėmis turi informuoti visuomenę apie eksploatuoti netinkamų transporto priemonių keliamą pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai.

161. Jeigu transporto priemonių gamintojai ir importuotojai nesiims priemonių eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo sistemoms organizuoti, turėtų būti svarstoma galimybė įvesti mokestį už aplinkos teršimą eksploatuoti netinkamomis transporto priemonėmis ar nustatytos kitos teisinės ar ekonominės priemonės, užtikrinančios gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimą.

162. Už kitų eksploatuoti netinkamų transporto priemonių, nenurodytų Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme (pvz., specialios paskirties transporto priemonės, motorinės triratės transporto priemonės su simetriškai išdėstytais ratais, kaimo ir agrarinio sektoriaus transporto priemonės ir kita) tvarkymą ir tvarkymo finansavimą atsako šių eksploatuoti netinkamų transporto priemonių turėtojai.

163. Padangų, vidaus degimo variklių degalų arba tepalų filtrų, vidaus degimo variklių oro įsiurbimo filtrų, automobilių hidraulinių (tepalinių) amortizatorių gamintojai ir (ar) importuotojai pagal gamintojo atsakomybės principą privalo organizuoti šių gaminių atliekų, susidarančių eksploatuojant transporto priemones, surinkimą, perdirbimą ar kitokį naudojimą ir įvykdyti nustatytas užduotis arba mokėti nustatytą už aplinkos teršimą šių gaminių atliekomis mokestį.

164. Naudotų padangų, vidaus degimo variklių degalų arba tepalų filtrų, vidaus degimo variklių oro įsiurbimo filtrų, automobilių hidraulinių (tepalinių) amortizatorių atliekų tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad asmuo – transporto priemonės turėtojas šias atliekas galėtų atiduoti nemokamai atliekas tvarkančioms įmonėms ar variklinių transporto priemonių techninę priežiūrą bei remontą atliekančioms įmonėms.

165. Naudotų padangų, vidaus degimo variklių degalų arba tepalų filtrų, vidaus degimo variklių oro įsiurbimo filtrų, automobilių hidraulinių (tepalinių) amortizatorių atliekų, susidarančių eksploatuoti netinkamų transporto priemonių apdorojimo įmonėse, tvarkymą turi finansuoti šių gaminių gamintojai ir (ar) importuotojai.

Alyvų atliekų tvarkymas

166. Alyvų atliekos tvarkomos vadovaujantis gamintojo atsakomybės principu, pagal kurį alyvų gamintojai ir importuotojai privalo:

166.1. sukurti alyvų atliekų tvarkymo sistemą, užtikrinančią tinkamą alyvų atliekų tvarkymą, kad nekiltų pavojus žmonių sveikatai ir aplinkai;

166.2. užtikrinti, kad alyvų atliekos būtų tvarkomos laikantis šių prioritetų:

166.2.1. alyvų atliekų regeneravimas;

166.2.2. alyvų atliekų perdirbimas į kurą;

166.2.3. netinkamų regeneruoti ar perdirbti į kurą alyvų atliekų, taip pat atliekų, susidariusių regeneravimo ar perdirbimo metu, deginimas laikantis pavojingų atliekų deginimo reikalavimų;

166.3. informuoti visuomenę apie alyvų atliekų tvarkymo sistemas, netinkamo jų tvarkymo žalą aplinkai ir žmonių sveikatai;

166.4. vykdyti šias alyvų atliekų tvarkymo užduotis: nuo 2008 metų – regeneruoti arba perdirbti į kurą ne mažiau kaip 30 procentų, o nuo 2012 metų – ne mažiau kaip 50 procentų alyvų atliekų (skaičiuojama nuo pateikto per metus rinkai alyvų kiekio).

167. Kad būtų įvykdytos nustatytosios užduotys, turi būti tvarkomos visos tepimo ar pramoninės alyvos, kurios tapo netinkamos naudoti pagal pirminę paskirtį (iš jų ir netinkamos naudoti vidaus degimo variklių ir pavarų dėžių alyvos, mineralinės tepimo alyvos, turbininės ir hidraulinės alyvos).

168. Jeigu alyvų gamintojai ir importuotojai nesiims priemonių alyvų atliekų tvarkymo sistemoms organizuoti, turėtų būti svarstoma galimybė įvesti mokestį už aplinkos teršimą alyvų atliekomis ar nustatytos kitos teisinės ar ekonominės priemonės, užtikrinančios gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimą.

Baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymas

169. Vadovaujantis Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimais, visų rūšių baterijų ir akumuliatorių, nesvarbu, kokia jų forma, tūris, svoris, medžiagų sudėtis ar naudojimo paskirtis, atliekos turi būti surenkamos atskirai ir kuo rečiau šalinamos kaip mišrios komunalinės atliekos.

170. Siekiant mažinti baterijų ir akumuliatorių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai ir užtikrinti, kad šios atliekos būtų tvarkomos aplinkai saugiu būdu, o jose esančios medžiagos perdirbamos, reikia:

170.1. prietaisus, kuriems visą energiją ar jos dalį tiekia baterijos ar akumuliatoriai, projektuoti ir gaminti taip, kad baterijų ir akumuliatorių atliekas būtų lengva išimti;

170.2. kurti ir teikti rinkai baterijas ir akumuliatorius, kuriuose naudojamos mažiau taršios medžiagos, visų pirma galinčios pakeisti gyvsidabrį, kadmį ir šviną, arba naudojama mažiau pavojingų medžiagų.

171. Baterijų ir akumuliatorių atliekos tvarkomos vadovaujantis gamintojo atsakomybės principu. Baterijų ir akumuliatorių gamintojai ir importuotojai privalo:

171.1. organizuoti baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo, apdorojimo ir perdirbimo sistemas;

171.2. finansuoti visas baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo, įskaitant surinkimą, išlaidas;

171.3. užtikrinti, kad visos surinktos baterijų ir akumuliatorių atliekos būtų apdorojamos ir perdirbamos;

171.4. užtikrinti, kad nuo 2011 m. rugsėjo 6 d. būtų pasiekiamas toks surinktų baterijų ir akumuliatorių atliekų perdirbimo efektyvumas:

171.4.1. perdirbami 65 procentai švino – rūgštinių baterijų ir akumuliatorių atliekų pagal vidutinį švino – rūgštinių baterijų ir akumuliatorių svorį, įskaitant švino perdirbimą tiek, kiek tai techniškai įmanoma be pernelyg didelių išlaidų;

171.4.2. perdirbami 75 procentai nikelio – kadmio baterijų ir akumuliatorių atliekų pagal vidutinį nikelio – kadmio baterijų ir akumuliatorių svorį, įskaitant kadmio perdirbimą tiek, kiek tai techniškai įmanoma be pernelyg didelių išlaidų;

171.4.3. perdirbama 50 procentų kitų baterijų ir akumuliatorių atliekų pagal vidutinį kitų baterijų ir akumuliatorių svorį;

171.5. informuoti visuomenę apie baterijose ir akumuliatoriuose esančių medžiagų keliamą pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai, reikalavimą atskirti baterijų ir akumuliatorių atliekas nuo kitų atliekų, šių atliekų atskiro surinkimo sistemas.

172. Gamintojai ir importuotojai arba jiems atstovaujančios licencijuotos gamintojų ir importuotojų organizacijos buityje susidarančių baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimui ir tvarkymui užtikrinti turi naudotis savivaldybių organizuojamomis komunalinių atliekų tvarkymo sistemomis ir (ar) siekdami įgyvendinti nustatytas užduotis gali taikyti papildomas priemones.

173. Nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo sistema turi būti organizuota taip, kad nuo 2012 metų būtų surenkami 25 procentai nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių atliekų. Surinkimo procentas turi būti skaičiuojamas pagal einamaisiais kalendoriniais metais ir ankstesniais 2 kalendoriniais metais pateiktų Lietuvos Respublikos vidaus rinkai nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių svorio vidurkį.

174. Siekiant įvykdyti Lietuvos Respublikai nustatytas nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo užduotis ir užtikrinti šio Plano įgyvendinimo tęstinumą, tvirtinamame vėlesnių metų Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane turi būti nustatyta, kad nuo 2016 metų surenkami 45 procentai nešiojamųjų baterijų ir akumuliatorių atliekų.

VIII. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

175. Šiame Plane nurodytų atliekų tvarkymo strateginių tikslų įgyvendinimas bus vertinamas pagal tokius kriterijus:

175.1. kiek gyventojų (pagal apskritis), gaus geros kokybės prieinamą viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą (procentais);

175.2. kiek įrengta Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančių regioninių sąvartynų, kokia sąvartynų statybų eiga;

175.3. kiek uždaryta aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančių sąvartynų (pagal apskritis);

175.4. kokie sukurti komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo pajėgumai, palyginti su per metus susidarančiu tokio dumblo kiekiu (tonomis ir procentais);

175.5. kiek perdirbta ar kitaip panaudota komunalinių atliekų (tonomis, visų per metus susidariusių komunalinių atliekų procentais).

IX. PLANO ĮGYVENDINIMAS IR ATSKAITOMYBĖ

176. Aplinkos ministerija atsakinga už šio Plano ir jo įgyvendinimo priemonių vykdymo koordinavimą.

177. Šį Planą įgyvendina Aplinkos ministerija, Ūkio ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Žemės ūkio ministerija ir kitos institucijos pagal kompetenciją.

178. Šio Plano įgyvendinimo priemonės finansuojamos iš bendrųjų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, numatytų jas įgyvendinančioms institucijoms, taip pat Europos Sąjungos Sanglaudos fondo, 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos, bendrojo finansavimo, savivaldybių biudžetų ir kitų teisėtai gautų lėšų.

179. Privačios atliekų tvarkymo įmonės, taip pat įmonės, perdirbančios antrines žaliavas, remiamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos programų lėšų, teikiamų projekto veiklai finansuoti ir kapitalui formuoti, administravimo taisyklėmis, patvirtintomis ūkio ministro 2006 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. 4-143 (Žin., 2006, Nr. 54-1966).

180. Šį Planą įgyvendinančios institucijos pasibaigus biudžetiniams metams iki kitų metų vasario 1 d. teikia Aplinkos ministerijai informaciją, kaip vykdomos šio Plano įgyvendinimo 2007–2013 metų priemonės ir kokių rezultatų pasiekta įgyvendinant atliekų tvarkymo strateginius tikslus (pagal 175 punkte nurodytus kriterijus).

181. Aplinkos ministerija kasmet teikdama Lietuvos Respublikos Vyriausybei metinę veiklos ataskaitą atsiskaito už šio Plano įgyvendinimą.

_____

Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano
1 priedas

VALSTYBINIO STRATEGINIO ATLIEKŲ TVARKYMO PLANO ĮGYVENDINIMO 2007–2013 METŲ PRIEMONĖS

Atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Orientacinis lėšų poreikis, tūkst. litų
1. Skatinti atliekų prevenciją, perdirbimą ir kitokį naudojimą	1.1. Tobulinti ekonominį ir teisinį mechanizmą, skatinantį atliekas perdirbti ar kitaip naudoti, kad kuo mažiau jų būtų šalinama	1.1.1. Išanalizuoti esamą atliekų tvarkymo būklę ir prireikus parengti Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo (Žin., 1999, Nr. 47-1469; 2002, Nr. 13-474) pakeitimo projektą – skatinti atliekų perdirbimą ir naudojimą	2007–2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–
		1.1.2. Parengti aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 „Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. 96-3051) pakeitimo projektą – papildyti taisykles draudimu sąvartynuose šalinti neapdorotas atliekas	2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–
	1.2. Skatinti atliekų prevenciją	1.2.1. Nustatyti išsamesnius gamtos išteklių taupymo ir atliekų mažinimo planų rengimo reikalavimus ir parengti jų taikymo rekomendacijas	2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–

		1.2.2. Parengti ūkio ministro 2006 m. balandžio 27 d. įsakymo Nr. 4-143 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos programų lėšų projektų veiklai finansuoti, kapitalui formuoti ir subsidijoms administravimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 54-1966) pakeitimo projektą – papildyti taisykles priemonėmis, skatinančiomis mažaatliekių technologijų ir švaresnės gamybos projektų diegimą	2008 metai	Ūkio ministerija	–	–
		1.2.3. Parengti Kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonių įgyvendinimo taisyklių projektą – numatyti paramą atliekų prevencijai ir naudojimui	2008 metai	Žemės ūkio ministerija	–	–
	1.3. Skatinti produktų gamybą iš atliekų	1.3.1. Parengti atliekų naudojimo naujiems produktams gaminti ir šių produktų naudojimo įteisinimo galimybių studiją	2008 metai	Ūkio ministerija	–	–
2. Skatinti gamintojų ir importuotojų bendradarbiavimą vykdant atliekų tvarkymo užduotis	2.1. Sudaryti sąlygas stiprinti gamintojų ir importuotojų organizacijas	2.1.1. Parengti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) ir Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo įstatymų projektus – stiprinti gamintojų ir importuotojų organizacijas	2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–
3. Užtikrinti atliekų tvarkymo reikalavimų ir užduočių vykdymo kontrolę ir stebėseną	3.1. Tobulinti regioninių ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų rengimo ir derinimo tvarką	3.1.1. Parengti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo ir aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. 63-2065) pakeitimo projektus – nustatyti regioninių ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų rengimo ir derinimo tvarką	2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–

	3.2. Užtikrinti savivaldybių atskaitomybę ir atsakomybę už užduočių komunalinių atliekų tvarkymo srityje vykdymą	3.2.1. Parengti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą – užtikrinti savivaldybių atskaitomybę ir atsakomybę už komunalinių atliekų tvarkymo užduočių vykdymą	2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–
	3.3. Užtikrinti atliekų apskaitos duomenų patikimumą ir teikimą laiku, stiprinti atliekų tvarkymo kontrolę	3.3.1. Parengti aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 17 d. įsakymo Nr. D1-657 „Dėl Pirminės atliekų apskaitos ataskaitos ir atliekų apskaitos ataskaitos duomenų surinkimo, apdorojimo ir ataskaitų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 184-6809) pakeitimo projektą	2008 metai	Aplinkos apsaugos agentūra	–	–
		3.3.2. Parengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 19 d. nutarimo Nr. 1641 „Dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 121-5484) pakeitimo projektą – numatyti padidinti Aplinkos apsaugos agentūros, Valstybinės aplinkos apsaugos inspekcijos ir Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų darbuotojų skaičių: įsteigti Aplinkos apsaugos agentūroje 2 etatus atliekų apskaitos duomenų analizei atlikti; įsteigti Valstybinėje aplinkos apsaugos inspekcijoje ir Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentuose po 2 etatus atliekų ir gaminių apskaitos duomenų kokybei užtikrinti, atliekų susidarymo ir tvarkymo kontrolei stiprinti	2009 metai	Aplinkos ministerija	Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	1000

		3.3.3. Parengti Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo pakeitimo įstatymo ir kitų su gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimu susijusių teisės aktų pakeitimų projektus – sugriežtinti įmonių, tvarkančių atliekas, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, atsakomybę ir atskaitomybę	2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–
	3.4. Stiprinti gamintojų ir importuotojų organizacijų veiklos kontrolę	3.4.1. Parengti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą – nustatyti tokių organizacijų veiklos audito atlikimo reikalavimus	2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–
	3.5. Užtikrinti smulkiose ir vidutinėse įmonėse, kurioms nereikia gauti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų, atliekų susidarymo ir tvarkymo kontrolę	3.5.1. Parengti gamybos atliekų smulkiose ir vidutinėse įmonėse susidarymo ir tvarkymo studiją ir pasiūlymus, kaip gerinti šių atliekų tvarkymą ir kontrolę	2008 metai	Ūkio ministerija	–	–
4. Tobulinti atliekų tvarkymo teisinę bazę	4.1. Užtikrinti deramą atliekų naudojimo ar šalinimo techninių reglamentų rengimo kokybę	4.4.1. Parengti pramonės įmonėms atliekų tvarkymo techninių reglamentų rengimo metodinius nurodymus	2007 metai	Aplinkos ministerija	–	–
	4.2. Nustatyti detalesnius reikalavimus elektros ir elektroninės įrangos gamintojams ir importuotojams	4.2.1. Parengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 19 d. nutarimo Nr. 61 „Dėl Banko garantijos, laidavimo sutarties bei kitų sutarčių, įrodančių, kad elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas bus finansuojamas, sudarymo ir vykdymo, lėšų, gautų pagal šias sutartis, kaupimo, naudojimo ir grąžinimo taisyklių ir elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo užduočių patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 9-340) pakeitimo projektą	2007 metai	Aplinkos ministerija	–	–

4.3. Nustatyti išleidžiamų į Lietuvos Respublikos vidaus rinką pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos kiekį, kurio neviršijantiems gamintojams ir importuotojams būtų taikomos lengvatos	4.3.1. Parengti Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo ir Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymų projektus	2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–
4.4. Užtikrinti, kad komunalinės atliekos būtų šalinamos regioniniame sąvartyne to regiono, kuriame susidarė	4.4.1. Parengti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą	2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–
4.5. Tobulinti baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo teisinę bazę, atsižvelgiant į 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo reikalavimus	4.5.1. Parengti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą – nustatyti griežtesnius reikalavimus baterijų ir akumuliatorių gamintojams ir importuotojams	2007–2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–
	4.5.2. Parengti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. 625 „Dėl Išeikvotų baterijų ir akumuliatorių tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 1-12) pakeitimo projektą	2007–2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–
	4.5.3. Parengti ūkio ministro ir aplinkos ministro 2004 m. balandžio 19 d. įsakymo Nr. 4-117/D3-196 „Dėl Baterijų ir akumuliatorių, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų, tiekimo į rinką reikalavimų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 59-2097) pakeitimo projektą	2007–2008 metai	Ūkio ministerija	–	–
	4.5.4. Parengti sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gegužės 27 d. įsakymo Nr. 239 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 36:2002 „Draudžiamos ir ribojamos medžiagos“ patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 59-2404) pakeitimo projektą	2007–2008 metai	Sveikatos apsaugos ministerija	–	–

	4.6. Sudaryti sąlygas užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir kokybę ir plėtoti regionines atliekų tvarkymo sistemas	4.6.1. Parengti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą – užtikrinti teikiamos viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybę, prieinamumą ir visuotinumą ir nustatyti pareigą asmenims rūšiuoti komunalines atliekas	2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–
		4.6.2. Nustatyti minimalius viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimus	2008 metai	Aplinkos ministerija	–	–
5. Stiprinti atliekų tvarkytojų, juos kontroliuojančių institucijų darbuotojų administracinius gebėjimus, užtikrinti informavimą ir švietimą atliekų tvarkymo klausimais	5.1. Tobulinti pavojingų atliekų tvarkytojų kvalifikaciją	5.1.1. Parengti aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 19 d. įsakymo Nr. 684 „Dėl Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisyklių bei Pavojingas atliekas tvarkančių įmonių darbuotojams taikomų kvalifikacinių reikalavimų ir atestavimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 18-552) pakeitimo projektą – nustatyti reikalavimus mokymo programoms, skirtoms pavojingų atliekų tvarkymo darbų vadovams ir specialistams, norintiems gauti kvalifikacijos atestatus	2009 metai	Aplinkos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija	–	–
	5.2. Tobulinti regionų aplinkos apsaugos departamentų specialistų ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų kvalifikaciją	5.2.1. Pagal poreikį nuolat atnaujinti regionų aplinkos apsaugos departamentų specialistų ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų kvalifikacijos tobulinimo programas	2007–2013 metai	Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija	–	–
	5.3. Taikyti Lietuvoje mašinų, mechanizmų ir įrenginių, skirtų atliekoms tvarkyti, Europos standartus, kadangi nestandartizuotų mašinų, mechanizmų ir įrenginių naudojimas sunkina atliekų tvarkymą ir ne visada užtikrina aplinkos apsaugos reikalavimų įgyvendinimą	5.3.1. Išversti ir priimti atitinkamus Europos standartus	2007–2013 metai	Lietuvos standartizacijos departamentas prie Aplinkos ministerijos	–	–

	5.4. Teikti visuomenei informaciją apie atliekų tvarkymą, plėtoti ekologinį švietimą	5.4.1. Organizuoti visuomenės informacines kampanijas, akcijas, renginius, kurti informacinius ir publicistinius vaizdo ir garso siužetus, interneto tinklalapius, spaudos ir lauko reklamos maketus, rengti ir spausdinti straipsnius, leidinius, lankstinukus, skrajutes	2007–2013 metai	savivaldybės, Aplinkos ministerija	–	–
6. Užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą	6.1. Užtikrinti efektyvų gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų tvarkymą	6.1.1. Parengti gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų tvarkymo studiją	2008 metai	Ūkio ministerija	–	–
		6.1.2. Parengti gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų tvarkymo programą	2009 metai	Ūkio ministerija, Aplinkos ministerija, Susisiekimo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Žemės ūkio ministerija	–	–
	6.2. Užtikrinti kompleksinį pavojingų atliekų tvarkymą – surinkimą, klasifikavimą, apdorojimą, naudojimą, šalinimą	6.2.1. Parengti pavojingų atliekų apibūdinimo ir klasifikavimo metodinius nurodymus	2007–2008 metai	Ūkio ministerija, Aplinkos ministerija	–	–
		6.2.2. Parengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 11 d. nutarimo Nr. 19 „Dėl Valstybinės pavojingų atliekų tvarkymo 2006–2008 metų programos patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 5-145) pakeitimo projektą	2008 metai	Ūkio ministerija, Aplinkos ministerija	–	–
	6.3. Tobulinti medicininių atliekų tvarkymo sistemą, užtikrinančią saugų šių atliekų tvarkymą	6.3.1. Parengti sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 3 d. įsakymo Nr. 242 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 66:2000 „Medicininių atliekų tvarkymas“ tvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. 39-1106) pakeitimo projektą	2008 metai	Sveikatos apsaugos ministerija	–	–
		6.3.2. Parengti Farmacinių atliekų surinkimo iš gyventojų ir farmacinių atliekų turėtojų tvarkymo ir apmokėjimo taisyklių projektą	2008 metai	Sveikatos apsaugos ministerija	–	–

		6.3.3. Parengti sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. V-1005 „Dėl Medicininių atliekų tvarkymo sveikatos priežiūros įstaigose 2006–2008 metų programos patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 3-61) pakeitimo projektą – atkreipti dėmesį į pakankamo medicininių atliekų tvarkymo finansavimo sveikatos priežiūros įstaigose užtikrinimą	2008 metai	Sveikatos apsaugos ministerija	–	–
	6.4. Skatinti antrinių žaliavų perdirbimą ir kurti rinkas iš antrinių žaliavų pagamintiems produktams	6.4.1. Parengti Antrinių žaliavų perdirbimo plėtros 2009–2013 metų programos projektą	2008 metai	Ūkio ministerija	–	–
	6.5. Užtikrinti efektyvų biologiškai skaidžių atliekų tvarkymą, atsižvelgiant į gamybos ir kitos ūkinės veiklos, taip pat komunalinių biologiškai skaidžių atliekų bendro tvarkymo galimybes	6.5.1. Sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų surinkimo ir apdorojimo (kompostavimo ir (ar) anaerobinio pūdymo) sistemą, siekiant įgyvendinti nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo užduotis	2007–2010 metai	savivaldybės, apskritys	2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos, savivaldybių biudžetų lėšos, kitos teisėtai gautos lėšos	211390
		6.5.2. Organizuoti bandomojo biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo Šiaulių regione projekto parengimą ir koordinuoti jo įgyvendinimą	2008–2010 metai	Ūkio ministerija, Žemės ūkio ministerija, Aplinkos ministerija	–	–
		6.5.3. Parengti biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo rekomendacijas, taip skatinti ūkio subjektų bendradarbiavimą tvarkant gamybos, kitos ūkinės veiklos ir komunalines biologiškai skaidžias atliekas	2010 metai	Ūkio ministerija, Žemės ūkio ministerija, Aplinkos ministerija	–	–

	6.5.4. Sukurti regionines dumblo tvarkymo sistemas apskrityse (didžiuosiuose miestuose pastatyti reikalavimus atitinkančius dumblo apdorojimo įrenginius, kurių našumo pakaktų apskrityje susidarančiam dumblui tvarkyti)	2007–2013 metai	savivaldybės	2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos	350000
	6.5.5. Parengti Maisto pramonės įmonėse susidarančių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo programą	2008 metai	Žemės ūkio ministerija, Ūkio ministerija, Aplinkos ministerija	–	–
6.6. Naudoti atliekų energetinius išteklius	6.6.1. Sukurti surūšiavus komunalines atliekas likusių netinkamų perdirbti turinčių energetinę vertę komunalinių atliekų naudojimo energijai gauti pajėgumus	2007–2013 metai	savivaldybės, apskritys	2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos, savivaldybių biudžetų lėšos, kitos teisėtai gautos lėšos	1600000
6.7. Sukurti regioninę atliekų tvarkymo sistemą	6.7.1. Sukurti Alytaus regiono atliekų tvarkymo sistemą, Tauragės regiono atliekų tvarkymo sistemą, Šiaulių regiono atliekų tvarkymo sistemą, Vilniaus regiono atliekų tvarkymo sistemą, Marijampolės regiono atliekų tvarkymo sistemą, Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo sistemą, Telšių regiono atliekų tvarkymo sistemą, Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemą, Utenos regiono atliekų tvarkymo sistemą, Panevėžio regiono atliekų tvarkymo sistemą	2007–2013 metai	savivaldybės, apskritys	Europos Sąjungos Sanglaudos fondas, Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, regioninių atliekų tvarkymo centrų lėšos, 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos	797200
6.8. Užtikrinti efektyvų Europos Sąjungos paramos ir bendrojo finansavimo lėšų naudojimą	6.8.1. Koordinuoti Europos Sąjungos paramos lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimą	2007–2013 metai	Aplinkos ministerija, Ūkio ministerija	–	–

	6.9. Skatinti techninio komposto, taip pat išvalyto nuo naftos ir jos produktų taršos grunto ir dirvožemio naudojimą dirvai tręšti, pakelėms apželdinti, pažeistam reljefui atkurti, karjerams rekultivuoti, energetiniam miškui auginti ir kitoms reikmėms	6.9.1. Parengti Techninio komposto naudojimo programą	2009 metai	Aplinkos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Susisiekimo ministerija	–	–
		6.9.2. Papildyti Grunto ir požeminio vandens užteršimo naftos produktais valymo bei taršos apribojimo reikalavimus LAND 9-2002, patvirtintus aplinkos ministro 2002 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 611 (Žin., 2002, Nr. 119-5368) – nustatyti išvalyto nuo naftos ir jos produktų taršos grunto ir dirvožemio naudojimo reikalavimus ir rekomendacijas, kaip juos įgyvendinti	2009 metai	Aplinkos ministerija	–	–
	6.10. Tobulinti atliekų, kurių turėtojo neįmanoma nustatyti arba kuris neegzistuoja, susidarančių kelių juostose, tvarkymo reikalavimus	6.10.1. Parengti teisės aktų, reglamentuojančių atliekų, kurių turėtojo neįmanoma nustatyti arba kuris nebeegzistuoja, susidarančių kelių juostose, tvarkymą, pakeitimų projektus, siekiant užtikrinti šių atliekų susidarymo prevenciją ir efektyvų lėšų, skirtų minėtų atliekų tvarkymui, naudojimą	2008 metai	Susisiekimo ministerija, Aplinkos ministerija	–	–

Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano
2 priedas

TECHNINIAI ATLIEKŲ TVARKYMO REIKALAVIMAI

Techniniai atliekų tvarkymo reikalavimai	Lietuvos Respublikos teisės aktas
Bendrieji techniniai atliekų tvarkymo reikalavimai	Atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 (Žin., 1999, Nr. 63-2065; 2004, Nr. 68-2381)
Atliekų deginimo reikalavimai	Atliekų deginimo aplinkosauginiai reikalavimai, patvirtinti aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 699 (Žin., 2003, Nr. 31-1290)
Atliekų šalinimo sąvartynuose, sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo reikalavimai	Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. 444 (Žin., 2000, Nr. 96-3051)
Buityje susidarančių pavojingų atliekų surinkimo punktų įrengimo ir eksploatavimo reikalavimai	Buityje susidarančių pavojingų atliekų surinkimo punktų įrengimo ir eksploatavimo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2001 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 179 (Žin., 2001, Nr. 32-1086)
Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo reikalavimai	Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aplinkosauginiai reikalavimai, patvirtinti aplinkos ministro 2007 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. D1-57 (Žin., 2007, Nr. 23-902); Rekomendacijos organinių atliekų kompostavimui, patvirtintos Komunalinio ūkio ir paslaugų departamento prie Statybos ir urbanistikos ministerijos 1997 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 66 (Žin., 1998, Nr. 7-160)
Gyvūninės kilmės šalutinių produktų tvarkymo reikalavimai	Šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo maisto tvarkymo subjektuose reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. B1-189 (Žin., 2005, Nr. 40-1304); Šalutinių gyvūninių produktų ir perdirbtų šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo ir apskaitos reikalavimai, patvirtinti Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. B1-190 (Žin., 2005, Nr. 40-1305)
Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo (surinkimo, saugojimo ir apdorojimo) reikalavimai	Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 710 (Žin., 2004, Nr. 50-1676)
Elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo (surinkimo, saugojimo ir apdorojimo) reikalavimai	Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. D1-481 (Žin., 2004, Nr. 141-5168; 2005, Nr. 102-3793)
Baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo (surinkimo, laikino saugojimo) reikalavimai	Išeikvotų baterijų ir akumuliatorių tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 625 (Žin., 2002, Nr. 1-12)
Alyvų atliekų tvarkymo (surinkimo, apdorojimo, regeneravimo, deginimo, šalinimo) reikalavimai	Alyvų atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 698 (Žin., 2003, Nr. 33-1391; 2005, Nr. 39-1283)
Pesticidų ir kitų atliekų, turinčių patvariųjų organinių teršalų, tvarkymo (įskaitant įrangos, turinčios PCB, saugojimą, eksploatavimą, nukenksminimą ir šalinimą) reikalavimai	Polichlorintų bifenilų ir polichlorintų terfenilų (PCB/PCT) tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. 473 (Žin., 2003, Nr. 99-4469); Neinventorizuotos įrangos, turinčios mažiau nei 5 dm^3 polichlorintų bifenilų ir polichlorintų terfenilų (PCB/PCT), surinkimo ir šalinimo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2005 m. rugsėjo 6 d. įsakymu Nr. D1-435 (Žin., 2005, Nr. 111-4067); Pesticidų atliekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas aplinkos ministro 2002 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 143 (Žin., 2002, Nr. 38-1407)
Statybinių atliekų tvarkymo reikalavimai	Statybinių atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-637 (Žin., 2007, Nr. 10-403)
Netauriųjų metalų laužo ir atliekų surinkimo ir saugojimo reikalavimai	Netauriųjų metalų laužo ir atliekų supirkimo, apskaitos ir saugojimo taisyklės, patvirtintos ūkio ministro 2002 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 49 (Žin., 2002, Nr. 16-628; 2005, Nr. 58-2032)

Nuotekų dumblo naudojimo tręšimui ir rekultivavimui reikalavimai	Nuotekų dumblo naudojimo tręšimui bei rekultivavimui reikalavimai LAND 20-2005, patvirtinti aplinkos ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 349 (Žin., 2001, Nr. 61-2196; 2005, Nr. 142-5135)
Atliekų, susidarančių sveikatos priežiūros įstaigose, tvarkymo (surinkimo, rūšiavimo, pakavimo, saugojimo, apdorojimo sveikatos priežiūros įstaigose) reikalavimai	Lietuvos higienos norma HN 66:2000 „Medicininių atliekų tvarkymas“, patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. 242 (Žin., 2000, Nr. 39-1106); Medicininių atliekų tvarkymo sveikatos priežiūros įstaigose metodiniai nurodymai, patvirtinti sveikatos apsaugos ministro 2004 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. V-14 (Žin., 2004, Nr. 19-606)
Farmacinių atliekų tvarkymo (rūšiavimo, pakavimo, laikino saugojimo, vežimo) reikalavimai	Farmacinių atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Farmacijos departamento prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2000 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. 23 (Žin., 2000, Nr. 68-2056)

_____

Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano
3 priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1975 m. birželio 16 d. Tarybos direktyva 75/439/EEB dėl naudotų alyvų šalinimo (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 15 skyrius, 1 tomas, p. 14) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/76/EB (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 15 skyrius, 5 tomas, p. 353).

2. 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 15 skyrius, 2 tomas, p. 78) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 166/2006 (OL 2006 L 33, p. 1).

3. 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 13 skyrius, 13 tomas, p. 349) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2005 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/20/EB (OL 2005 L 70, p. 17).

4. 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 15 skyrius, 4 tomas, p. 228) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. rugsėjo 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 1 skyrius, 4 tomas, p. 447).

5. 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 15 skyrius, 5 tomas, p. 224) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimu 2005/673/EB (OL 2005 L 254, p. 69).

6. 2003 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/96/EB dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 15 skyrius, 7 tomas, p. 359) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. gruodžio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/108/EB (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 15 skyrius, 7 tomas, p. 692).

7. 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/12/EB dėl atliekų *(*OL 2006 L 114, p. 9).

8. 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo (OL 2006 L 266, p. 1).

_____

Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano
4 priedas

ATLIEKŲ ŠALINIMO ĮRENGINIAI

Regioniniai nepavojingų atliekų sąvartynai

Eil. Nr.	Įrenginio pavadinimas	Įrenginio adresas
Alytaus regionas		
1.	Alytaus regioninis sąvartynas	Takniškių k., Alovės sen., Alytaus r.
Tauragės regionas		
2.	Leikiškės regioninis sąvartynas	Leikiškės k., Tauragės r.
Šiaulių regionas		
3.	Šiaulių regioninis sąvartynas	Aukštrakių k., Šiaulių kaimiškoji sen., Šiaulių r.
Klaipėdos regionas		
4.	Klaipėdos regioninis sąvartynas	Dumpių k., Klaipėdos r.
Marijampolės regionas		
5.	Marijampolės apskrities regioninis sąvartynas	Panausupio k., Marijampolės sen., Marijampolės r.
Vilniaus regionas		
6.	Vilniaus apskrities regioninis sąvartynas	Kazokiškių k., Kazokiškių sen., Elektrėnų r.
Telšių regionas		
7.	Telšių regioninis sąvartynas	Jėrubaičių k., Plungės r.
Utenos regionas		
8.	Utenos regioninis sąvartynas	Mockėnų k., Utenos r.
Kauno regionas		
9.	Lapių regioninis sąvartynas	Lepšiškių k., Lapių sen., Kauno r.
10.	Zabieliškio regioninis sąvartynas	Zabieliškio k., Pelėdnagių sen., Kėdainių r.
Panevėžio regionas		
11.	Panevėžio regioninis sąvartynas	Dvarininkų k., Miežiškių sen., Panevėžio r.

Pastaba. Informacija apie atliekas tvarkančias (ir šalinančias) įmones, registruotas Atliekas tvarkančių įmonių registre, pateikiama Aplinkos apsaugos agentūros tinklalapyje adresu: http://aaa.am.lt.

_____